

Sp.

159. Nefndarálit

[1. mál]

um frv. til fjárlaga fyrir árið 1983.

Frá 1. minni hl. fjárveitinganefndar.

Fjárveitinganefnd flytur að venju sameiginlegar tillögur til breytinga á frumvarpi til fjárlaga á þskj. 149 og 157 með fyrirvara af hálfu minni hlutans, sem áskilur sér rétt til að flytja eða fylgja breytingartillögum sem fram kunna að koma. Minni hlutinn er á hinn bóginn algerlega andvígur stefnu frumvarpsins og þeirri efnahagsstefnu ríkisstjórnarinnar og stuðningsmanna hennar á Alþingi sem frumvarpið endurspeglar.

Við fjárlagaafgreiðslu undanfarin ár hafa sjálfstæðismenn í minni hluta fjárveitinganefndar gert grein fyrir efnahagsþróuninni í nefndarálit. Að þessu sinni er horfið frá þessum vinnubrögðum og aðeins fjallað um ríkisfjármálin. Ástæðan er m. a. sú, að ítarleg úttekt verður gerð á efnahagsmálum í nefndarálit minni hluta fjárhags- og viðskiptanefndar efri deildar um bráðabirgðalög ríkisstjórnarinnar og þess vegna hægt að vísa til þeirrar umfjöllunar.

Gagnrýni sjálfstæðismanna á fyrirbyggjandi fjárlagafrumvarp hefur m. a. beinst að því, að frumvarpið sé byggt á röngum verðlagsforsendum. Þess vegna hafa undirritaðir látið reikna út nýtt „frumvarp“ sem miðað er við verðlagsforsendur þjóðhagsáætlunar ríkisstjórnarinnar og yfirlýst markmið um umfang ríkisstarfseminnar. Það „frumvarp“ er í fylgiskjali I. Niðurstöðutölur þess „frumvarps“ sanna hve óraunhæft fjárlagafrumvarp ríkisstjórnarinnar er. Í fskj. III. er birtur listi yfir vanáætlanir fjárlagafrumvarpsins, ef það er reiknað fram á grundvelli ríkisreiknings 1981 og verðlagsforsendum þjóðhagsáætlunar fyrir árið 1983. Í fskj. II. er svo birtur listi yfir aukafjárveitingar 1. jan.—29. okt. í ár, en sá listi er til marks um það, hvernig framkvæmdavaldið seilist æ lengra inn á svið fjárveitingavaldsins.

I. Nokkur aðalatriði ríkisfjármála síðustu ára.

Stefna fjárlagafrumvarpsins fyrir árið 1983.

Megineinkenni þessa frumvarps eru hin sömu og verið hafa í ríkisfjármálum í tíð núverandi ríkisstjórnar og raunar einnig í tíð vinstri stjórnar Ólafs Jóhannessonar. Ómenguð vinstri stefna hefur setið í fyrirrúmi á þessu mikilvæga sviði þjóðarbúskaparins eins og víðar. Raunar er það svo, að ekki hefur síður hallað á ógæfuhliðina nú síðustu árin, enda Alþýðubandalagið og framsóknarmenn með forræði 10 ráðuneyta af 13 og Alþýðubandalagið með ríkisfjármálin í sínum höndum.

Í þessu sambandi má enn minna á orð formanns þingflokks Alþýðubandalagsins í Þjóðviljanum: „Efnahagsstefna ríkisstjórnarinnar ber mjög svip þeirrar afstöðu sem Alþýðubandalagið hefur haft síðan 1978. Sú afstaða varð undir í ríkisstjórninni 1978—79 (vinstri stjórn Ólafs Jóhannessonar). Nú hefur hins vegar verið tekið tillit til sjónarmiða Alþýðubandalags og árangurinn er að koma í ljós.“

Vinnubrögð við gerð fjárlaga og stjórn ríkisfjármála hafa verið losaraleg, ruglingsleg og ómarkviss, eins og vill verða undir stjórn vinstri flokka.

Verðlagsforsendur fjárlagafrumvarpa hafa verið vísvitandi rangar. Útgjöld fjárlagafrumvarpsins hafa verið áætluð á grundvelli gildandi fjárlaga, en ekki tekið mið af raunverulegu umfangi og útgjöldum. Síðan hefur verið gripið til þess ráðs að veita aukafjárveitingar þegar komið hefur í ljós að viðkomandi fjárlagaliður reynist markleysa — ýmist hreinlega vanáætlaður eða verðbólga hefur reynst meiri en gert er ráð fyrir við gerð fjárlaga.

Það gefur auga leið, að í 50—60% verðbólgu, sem ávallt hefur reynst miklu meiri en svonefndar reiknitölur fjárlagafrumvarpa hafa gert ráð fyrir, bitnar þetta ráðslag þungt á raungildi framkvæmdaliða, enda hafa þeir liðir lækkað ár eftir ár að raungildi eins og fylgt hafi verið þaulhugsaðri niðurtalningsformúlu.

Pegar þannig er staðið að fjárlagagerð er ríkisvaldið í raun og vera að svipta sjálft sig því mikilvæga stjórnþæki sem raunsæ fjárlög eru hverju sinni. Sama gildir um lánsfjárlög. Þau fjalla þó að verulegu leyti um framkvæmdir. Í þeim er oftast gert ráð fyrir fastri krónutölu. Þess vegna eru rangar verðlagsforsendur þeim mun verri við gerð lánsfjárlaga en almennra fjárlaga. Og í samræmi við það er gildi þeirra sem stjórnþækis rýrt þeim mun meir sem fáránlegar er haldið á verðlagsforsendum þeirra.

Þessi vinnubrögð einkenna ekki síst frumvarp til fjárlaga fyrir árið 1983. Það er hreinlega gripið til þess ráðs að áætla vísvitandi of lágur upphæðir til rekstrar og viðhalds þess ríkisbákns sem ríkisstjórnin hefur þanið kerfisbundið út og gert er ráð fyrir að viðhalda eða auka samkvæmt forsendum í þjóðhagsáætlun og greinargerð fjárlagafrumvarps. **Þetta virðist gert til þess að dylja að raunverulega vantar rúman milljarð nýkróna á að endar nái saman í frumvarpinu, ef framangreind markmið ríkisstjórnarinnar um umfang ríkisbúskaparins eiga að nást.**

Ástæðan fyrir þessari vöntun er einfaldlega sú, að í tekjuáætlun er ekki gert ráð fyrir því, að sú gífurlega eftirspurnarþensla haldist sem valdið hefur vaxandi innflutningi hátollavöru, aukinni veltu og viðskiptahalla, sem mætt hefur verið með gífurlegri eyðsluskuldaföfnun erlendis.

Því miður er þó ekki horfið algerlega frá þessari óheillabraut. Á næsta ári er samkvæmt þjóðhagsspá ríkisstjórnarinnar stefnt að því, að þjóðarútgjöld verði meiri en tekjur, viðskiptahalli verði verulegur og eyðsluskuldaföfnun haldi áfram. Gert er ráð fyrir að ríkissjóður „hagnist“ enn á næsta ári á þessu háttalagi, þótt í minna mæli sé en verið hefur.

Gengisstefna ríkisstjórnarinnar hefur leitt til útsölu á gjaldeyri misserum saman, stóráukins viðskiptahalla og eyðsluskulda, sem stefnt hafa fjárhagslegu sjálfstæði þjóðarinnar í fullkomna tvísýnu. Þessi ranga gengisstefna hefur vegna mikils innflutnings umfram útflutning valdið tekjuauka hjá ríkissjóði sem nemur miklum fjárhæðum undanfarin ár. Efnahagssjúkdómur þjóðarinnar verður þannig að tekjuuppsprettu ríkissjóðs.

Um þetta segir svo í skýrslu Þjóðhagsstofnunar frá 15. mars:

„Á síðasta ári var þróun ríkisfjármála með þeim hætti, að töluverður greiðsluafgangur var á ríkissjóði, hann bætti stöðu sína við Seðlabankann. Meginástæða þessarar útkomu var **mikil tekjuaukning, einkum af aðflutningsgjöldum og söluskatti vegna mikils innflutnings.**“

Sama þróun hefur átt sér stað fyrstu mánuði yfirstandandi árs. Í þjóðhagsáætlun, sem var lögð fyrir Alþingi í haust af forsætisráðherra, segir svo um framvindu ríkisfjármála:

„Tímabilið janúar—ágúst í ár voru innlendar tekjur um 50% meiri en á sama tíma í fyrra og var það umfram hækkun verðlags á þessu tímabili, **vegna mikillar veltu og innflutnings fyrstu mánuði ársins.**“ Þar segir einnig:

„Tímabilið janúar—ágúst í ár var innheimtur söluskattur 63% meiri en í fyrra og tolltekjur 73% meiri. Á sama tíma var útgjaldaaukning 58%.“

Að mati sérfróðra manna má áætla að tekjuauki ríkissjóðs vegna umframeftirspurnar eftir innflutningi og óvenjumikillar veltu 1981 og það sem af er þessu ári hafi a. m. k. verið um 800 millj. króna.

Á árunum 1981 og 1982 er talið að viðskiptahalli við útlönd verði hvorki meira né minna en um það bil 5 000 millj. króna á verðlagi ársins í ár. Það er upphæð sem nemur tæplega 17% af þjóðarframleiðslu í ár. Greiðslubyrði erlendra lána er að verða svo þung að Seðlabankinn áætlar að hún muni nema 25% af útflutningstekjum á næsta ári, m. a. vegna óreiðu- og eyðslulána sem taka þarf til þess að fleyta atvinnuvegunum og jafna viðskiptahalla.

Pannig hafa upplausn og óstjórn í efnahagsmálum, þótt mótsagnakennt sé, valdið því, að ríkissjóður hefur verið í formlegu jafnvægi 1981 og sýnist ætla að verða það nokkurn veginn á þessu ári. Ef ríkissjóður hefði á hinn bóginn ekki fengið þessar tekjur, sem stafa af eyðslu, óstjórn og gífurlegri skuldasoöfnun, væru bullandi greiðsluhalli á ríkissjóði. Skuldir hans hafa aukist um 700—800 milljónir króna þrátt fyrir stórfelldar skattahækkunir ár eftir ár.

Skal nú vikið að megineinkennum á stefnu fjárlagafrumvarps fyrir árið 1983, en þau eru flest hin sömu og einkennt hafa stefnuna í ríkisfjármálum í tíð núverandi ríkisstjórnar og raunar einnig ríkisstjórnar Ólafs Jóhannessonar. Nánar verður fjallað um þessi einkenni í köflum nefndarálitsins hér á eftir, en í stuttu máli eru þau þessi:

1. **Í frumvarpinu eru vísitandi rangar verðlagsforsendur.** Samkvæmt þjóðhagsáætlun er markmið ríkisstjórnarinnar að verðbólgan verði 40—50% frá upphafi til loka árs 1983. Verðbólgan verður á árinu 1982 um 62% frá upphafi til loka árs. Þetta þýðir að meðalhækkun milli árana 1982 og 1983 verður ekki undir 50%. Reiknitala frumvarpsins er á hinn bóginn 42%. Hún er því ekki í neinu samræmi við bjartsýna verðbólguþá ríkisstjórnarinnar á árinu 1983, sem engin skýring hefur fengist á hvernig eigi að ná fram. Hér er um vísitandi rangar verðlagsforsendur við fjárlagagerðina að ræða eins og undanfarin ár.

2. **Óbreytt skattastefna leiðir enn til skattahækkunar.** Pannig á að þrengja að heimilunum bæði með skattahækkun og annarri kjaraskerðingu sem felst í bráðabirgðalögum ríkisstjórnarinnar. Ekki er gert ráð fyrir að ríkissjóður sýni gott fordæmi og rífi seglin. Almennigur á einungis að herða sultarólina.

Skattar í heild til ríkis og sveitarfélaga eru nú áætlaðir 38% af þjóðarframleiðslu. Þetta hlutfall var 31,6% árið 1977. Hækkunin er 6,4% á valdatíma vinstri stjórnar Ólafs Jóhannessonar og núverandi ríkisstjórnar. Þetta svarar til 2660 milljóna króna eða fjárhæðar sem nemur 57 800 krónum á hverja fimm manna fjölskyldu í landinu. Miðað er við verðlag fjárlagafrumvarps 1983.

Á valdatíma núverandi ríkisstjórnar hafa skattar til ríkisins eins hækkað um 3.1% af þjóðarframleiðslu. Þetta jafngildir 1290 milljónum króna eða 28 000 króna á hverja fimm manna fjölskyldu á verðlagi fjárlagafrumvarpsins fyrir árið 1983. Á sama tíma hækkuðu skattar til sveitarfélaga um 0.3—0.4% af þjóðarframleiðslu, þ. e. a. s. 166 millj. króna. Samtals er skattahækkunin á þessum þremur árum í tíð núverandi ríkisstjórnar því 31 600 krónur á hverja fimm manna fjölskyldu.

3. **Eyðsluútgjöld ríkissjóðs aukast eitt árið enn langt umfram gefnar verðlagsforsendur** og eru þau þó vanáætluð víða miðað við það umfang sem ríkisreksturinn er kominn í, svo sem áður segir. Ríkisumsvifin eru aukin ár frá ári. Pannig eru rekstrarútgjöld hækkuð um 65% eða langt fram úr þeirri reiknitölu sem frumvarpið er miðað við, 42%.

4. **Niðurgreiðslur og millifærslur eru langt umfram það sem edlilegt getur talist.** Sú ákvörðun að auka niðurgreiðslur um 6 prósentustig í framfærsluvísitölu fyrri hluta ársins var nánast eina úrræði ríkisstjórnarinnar gegn verðbólgu á þeim tíma. Það kostar 800 milljónir króna að greiða eingöngu þessi 6 prósentustig niður á næsta ári á verðlagi fjárlagafrumvarpsins. Áður var greitt niður sem svaraði rúmlega 5 prósentustigum í verðbótum á laun. Það er því ljóst, að ríkisstjórnin hefur gefist upp á þessu bjargráði sínu, og verði krónutöluhækkun ekki á niðurgreiðslum á næsta ári, en verðbólga svipuð og gert er ráð fyrir í spám, verða niðurgreiðslur ekki meiri en þær voru þegar þessar ákvarðanir voru teknar. Þessi saga hefur endurtekið sig með stuttu millibili frá því í desember 1978. Niðurgreiðslur hafa verið stórauknar af og til, en jafnharðan gefist upp á að afla fjár til þess að standa undir slíkum „efnahagsúrræðum“.

5. **Árlegum niðurskurði á raungildi fjárveitinga vegna verklegra framkvæmda er haldið áfram** og nú enn frekar en áður. Sama gildir um framlög til sjóða og atvinnuvega. Sem dæmi má nefna að raungildi framlaga til hafna, grunnskólabygginga og íþróttamannvirkja, en það

eru mannvirki sem minni sveitarfélögin á landinu eru flest að glíma við, hefur verið skorið niður í 65 ef miðað er við 100 árið 1978. Fjárveitingar til verklegra framkvæmda hækka samkvæmt frumvarpinu um 31% frá gildandi fjárlögum, en rekstur, eins og áður segir, um 65%.

6. Lántökur eru auknar og enn eru ný lán tekin til greiðslu óreiðuskulda. Augljóst er á greinargerð frumvarpsins að ríkisstjórnin hefur gefist upp á að sýna áformaðar lántökur til A- og B-kerfisins. Í því efni er vísað til væntanlegrar lánsfjáráætlunar. Á þessu sviði eru því miður ekki öll kurl komin til grafar í frumvarpinu. Í þessu sambandi er athyglisvert að samkvæmt upplýsingum frá Seðlabankanum hafa erlendar skuldir ríkissjóðs og ríkisstofnana hækkað úr 3345 milljónum króna árið 1977 í 4839 milljónir 1981, reiknað á föstu gengi. Þetta er aukning erlendra skulda um 45% á föstu gengi.

Þessi sex meginatriði um stefnu eða stefnuleysi í ríkisfjármálum undanfarin ár eru gamalkunn. Þessi saga hefur endurtekið sig ár eftir ár. Nú horfir á hinn bóginn þannig við, að þegar draga þarf saman seglin og ríkissjóður fær minni tekjur af umframeyðslu og þjóðarútgjöldum, sem fara fram úr þjóðartekjum, þá verður sú mynd skýrari, hvernig ríkisfjármálin eru í raun byggð á sandi. Greinilega kemur þá í ljós eitt megininkenni á stefnu og störfum ríkisstjórna sem fylgja vinstri stefnu. Þær bregða fyrir sig hverjum blekkingarhjúpnunum eftir annan. Fjárlagafrumvarpið fyrir árið 1983 er óbrotgjarn minnisvarði um þessi vinnubrögð.

II. Alrangar verðlagsforsendur.

Í fyrsta fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar, frumvarpinu fyrir árið 1980, segir svo orðrétt:

„Í stjórnarsáttmálanum eru boðaðar eftirtaldar aðgerðir í verðlagsmálum í því skyni að draga úr verðbólgu:

1. Verðlagshækkunum á þeim vörum og þjónustu, sem verðlagsráð fjallar um, verði sett eftirgreind efri mörk ársfjórðungslega á árinu 1980: Til 1. maí skulu mörkin vera 8%, til 1. ágúst 7% og loks til 1. nóvember 5%. Á árinu 1981 verði ákveðin tímasett mörk í samræmi við markmið um hjöðnun verðbólgu. Um verðhækkunir af erlendum uppruna, sem ekki rúmast innan ofangreindra marka að mati verðlagsráðs, setur ríkisstjórnin sérstakar reglur. Þessar sérstöku reglur hafi ekki áhrif á gildandi ákvæði um útreikning kaupgjaldsvísitölu.
2. Verðhækkunir á búvöru fylgi sams konar reglu, enda verði niðurgreiðslur ákveðnar sem fast hlutfall af útsöluverði á árinu 1980 og 1981.
3. Fyrir maí/júní 1980 skulu afgreiddar sérstaklega hækkunarbeiðnir fyrirtækja og stofnana, sem nauðsynlegar kunna að teljast til þess að verðbreytingar slíkra aðila geti síðan fallið innan þess ramma sem framangreind mörk setja.“

Þetta var hin fræga niðurtalningaformúla ríkisstjórnarinnar sem var svo nákvæmlega fram sett í fyrsta frumvarpi hennar til fjárlaga. Í framhaldi af þessari niðurtalningaformúlu segir svo orðrétt í athugasemdum fyrsta fjárlagafrumvarps ríkisstjórnarinnar fyrir árið 1980:

„Í samræmi við þetta er frumvarpið miðað við það að verðhækkun frá upphafi til loka árs 1980 verði um 31% og meðalhækkun verðlags 1979—1980 verði 45—46%.“

Hér er það alveg skýrt að stefna ríkisstjórnarinnar í verðlagsmálum er lögð til grundvallar verðlagsforsendum sem fjárlagafrumvarpið hvíldi á.

Í fjárlagafrumvarpi fyrir árið 1981 er komist ofurlítið óljósar að orði. Þar segir í fjórða lið þegar verið er að ræða meginforsendur frumvarpsins:

„Verðlagshækkunir frá miðju árinu 1980 til miðs árs 1981 verði um 42% sem er nokkru minni verðbólga en verið hefur um skeið.“

Í þriðja fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar, fyrir árið 1982, hefur ríkisstjórnin fyrir

alvöru „undanhald samkvæmt áætlun“ í þessum efnunum. Þar er með öllu horfið frá því að stefna að ákveðnu verðbólguþáttum sem fjárlög síðan hvíli á. Þar segir orðrétt:

„Reiknitala fjárlagafrumvarpsins varðandi hugsanlega hækkun verðlags og launa er miðuð við 33% milli árunna 1981 og 1982.“

Í fjórða frumvarpi ríkisstjórnarinnar fyrir árið 1983 er ekki lengur talað um „hugsanlega hækkun verðlags og launa“. Þar segir orðrétt:

„Reiknitala fjárlagafrumvarpsins er miðuð við 42% hækkun verðlags milli árunna 1982 og 1983. Rétt er að minna á að reiknitala fjárlaganna hefur aldrei verið verðbólguþáttur fyrir komandi ár.“ (sic!)

Eins og sjá má á þessu er það ekki rétt sem segir í athugasemdum fjárlagafrumvarpsins um verðlagsforsendur. Það gerist nefnilega samtímis að ríkisstjórnin gefst upp við að hamlag gegn verðbólgunni og að miða við ákveðið verðbólguþáttum sem fjárlög séu byggð á.

Þegar verðbólga er svo mikil sem raun ber vitni verða bæði fjárlög og lánsfjárlög, sem byggjast á óraunhæfum verðlagsforsendum, hrein markleysa. Upp hafa verið teknar aðferðir sem byggjast á fjárlögum til þess að fylgjast með útgjöldum einstakra ráðuneyta og stofnana. Gerðar eru greiðsluáætlanir á grundvelli fjárlaga. Síðan er fylgst í tölvubókhalda með framkvæmd þessara áætlana. Laun eru jafnan verðbætt, en önnur rekstrargjöld, viðhald og gjaldfærður stofnkostnaður ekki. Ef laun hækka meira en verðlagsforsendur fjárlaga, ganga þau út yfir aðra rekstrarliði og gjaldfærðan stofnkostnað. Augljóst er að því betri sem verðlagsforsendurnar eru þeim mun betra stjórnunartæki eru fjárlög og sú greiðsluáætlun sem á þeim byggist. Það er því alveg út í hött að tala um að reiknitala eða verðlagsforsendur fjárlagafrumvarps skipti ekki verulegi máli.

Fjárlagafrumvarpið fyrir árið 1983 er byggt á þeirri forsendu, að verðlag hækki um 42% að meðaltali milli árunna 1982 og 1983. Þessi verðlagsforsenda er allt of lág og ekki í samræmi við neinar spár um þróun verðlags milli árunna 1982 og 1983 né heldur í samræmi við yfirlýst verðbólguþáttum ríkisstjórnarinnar. Í þjóðhagsáætlun þeirri, sem forsætisráðherra lagði fram á Alþingi 25. október, segir svo á bls. 29:

„Venjubundinn framreikningur á ferli framfærsluvísitölu eftir þessar aðgerðir bendir til að heldur geti dregið úr ársfjórðungshækkun framfærsluvísitölunnar á fyrri hluta næsta árs, en hækkun hennar yrði þó enn svipuð og í lok þessa árs eða um 60%. Er það miðað við, að á næsta ári verði fylgt óbreyttu verðbótakerfi samkvæmt gildandi lögum, og ekki reiknað með sérstökum efnahagsaðgerðum er hafi áhrif á verðlagsþróunina. Þá er gert ráð fyrir virku aðhaldi í peninga- og lánamálum og ríkisfjármálum. Komi ekki fram ný verðbólguþáttur ætti að hægja á verðbólguhraðanum þegar kemur fram á árið, og á síðari hluta ársins gæti árshækkun framfærsluvísitölunnar verið komin niður undir 50%. **Meðalhækkun vísitölunnar samkvæmt þessum framreikningi yrði um 58%.** Með breyttu verðbótakerfi og enn auknu aðhaldi í peningamálum og ríkisfjármálum mætti ná frekari árangri á næsta ári. Í kaflanum Viðnám gegn verðbólgu í fyrsta hluta skýrslunnar kemur fram að stefnt verður að því, að verðbólgan verði ekki meiri en 40—45% frá upphafi til loka næsta árs.“

Nú liggur fyrir að framreiknuð framfærsluvísitala frá upphafi til loka þessa árs sýnir um það bil 62% hækkun og byggingarvísitala 64—65% hækkun. Ef taka ætti mark á markmiði ríkisstjórnarinnar um 40—45% verðbólgu frá upphafi til loka næsta árs, þá getur meðalhækkun verðlags milli ára 1982 og 1983 ekki verið undir 50%. Önnur niðurstaða er reikningslega útilokuð. Verðlagsforsenda fjárlagafrumvarps ríkisstjórnarinnar er því hreinlega úr lausu lofti gripin.

Í þjóðhagsáætlun er spáð 58% meðalhækkun framfærsluvísitölunnar milli árunna 1982 og 1983. Í nýjum framreikningi þjóðhagsstofnunar, sem fram kemur í bréfi til fjárhags- og viðskiptanefndar efri deildar, dagsettu 26. nóvember s. l., kemur fram að þjóðhagsstofnun gerir nú ráð fyrir meiri verðbólgu en í þjóðhagsáætlun. Hún gerir ráð fyrir 60—63% meðalhækkun verðlags milli árunna 1982 og 1983. Þær spár, sem gefnar hafa verið út af einkaaðil-

Albt. 1982. A. (105. löggjafarþing).

um, gera yfirleitt ráð fyrir meðalhækkun um eða yfir 70%. Spá Vinnuveitendasambands Íslands gerir t. d. ráð fyrir 69,1% meðalhækkun framfærsluvísitölu milli árána 1982 og 1983, og spá Sambands ísl. samvinnufélaga gerir ráð fyrir rúmlega 70% hækkun. Flest opinber fyrirtæki gera sömuleiðis ráð fyrir 60—70% verðbólgu á næsta ári og á Spástefnu Stjórnunarfélagsins, sem haldin var nýlega, talaði forstjóri Þjóðhagsstofnunarinnar um 60—80% verðbólgu.

Það liggur því ljóst fyrir, að enginn aðili í þjóðfélaginu treystir sér til að taka mark á verðbólgu markmiði ríkisstjórnarinnar. Í því fjárlagafrumvarpi, sem þessi sama ríkisstjórn leggur fyrir Alþingi, er ekki gert ráð fyrir 40—50% verðbólgu, eins og ríkisstjórnin hefur að markmiði, heldur aðeins 20% verðbólgu frá ársbyrjun til ársloka. Svo óraunhæfar og beinlínis hlægilegar eru verðlagsforsendur þessa frumvarps.

III. Stórfelldur halli á ríkisbúskapnum.

Ríkisstjórnin hefur gumað af hallalausum ríkisrekstri og minnkandi skuldum ríkissjóðs í Seðlabankanum. Í raun er þessu öfugt farið. Sá þáttur ríkisfjármálanna, sem nefndur er A-hluti, hefur verið í formlegu jafnvægi á árunum 1980—1981 vegna mikilla umframtekna ríkissjóðs af innflutningi og veltu í þjóðfélaginu, vegna þess að þjóðarútgjöld hafa farið langt fram úr tekjum, þjóðin hefur eytt um efni fram. Stefna ríkisstjórnarinnar hefur ýtt undir þessa óheillapróun eins og áður er rökstutt. Því má slá föstu, að raunverulegur halli ríkissjóðs þessi tvö ár og á yfirstandandi ári nemur a. m. k. 1000 milljónum króna, þar af 800 milljónum króna í fyrri og í ár.

Þessu til viðbótar hefur ríkisbúskapurinn í heild verið rekinn með auknum lántökum. Erlendar skuldir ríkissjóðs og ríkisstofnana hafa hækkað mjög ár frá ári, reiknað á föstu gengi, og enn þá meira ef ríkisfyrirtæki eru tekin inn í dæmið. Þannig voru löng erlend lán til hins opinbera 35% hærri í Bandaríkjadollurum í árslok 1981 en í árslok 1978 og 18% hærri en í árslok 1979.

Fjárfesting hefur á hinn bóginn dregist saman að magni til og sem hlutfall af þjóðarframleiðslu á þessu tímabili. Á þessu ári er áætlað að fjárfesting nemi um 25.1% af þjóðarframleiðslu, og þetta hlutfall hefur ekki verið jafnlágt frá árinu 1969. Þetta gefur til kynna að eyðsla í ríkiskerfinu hefur aukist. Eftir hefur staðið síminnkandi hluti fjármagns til fjárfestingar sem þó hefur verið haldið uppi með lántökum, þ. á m. erlendum lántökum.

Skuldastaða ríkissjóðs við einn lánardrottna sinna, þ. e. a. s. Seðlabankann, sem fjármálaráðherra hælir sér af að hafa bætt, segir því enga sögu. Raunar gefur það alranga mynd af raunveruleika ríkisbúskaparins að halda slíkri blekkingu að fólki.

Pegar þetta „kreppufrumvarp“ til fjárlaga fyrir árið 1983, svo notuð séu orð fjármálaráðherra, er skoðað kemur þessi beiski veruleiki enn þá betur í ljós.

Tekjur frumvarpsins eru áætlaðar á þeim forsendum, að þjóðin eyði og fjárfesti minna (þjóðarútgjöld minnki) umfram þjóðartekjur og viðskiptahalli verði minni en í ár. Þetta dregur úr tekjum ríkissjóðs af umframeyðslu. Þess vegna er úr minni ríkistekjum að spila samkvæmt fjárlagafrumvarpinu en verið hefur undanfarin óstjórnarár.

Þá er gripið til örþrifaráða: margir mikilvægir útgjaldaliðir eru stórlega vanáætlaðir miðað við umfang ríkisbúskaparins eins og hann er orðinn undir stjórn núverandi valdhafa. Miðað við forsendur þjóðhagsáætlunar og athugasemdir í fjárlagafrumvarpinu skortir til að mynda 10.2% á að raungildi samneyslu sé það sama og skv. ríkisreikningi fyrir árið 1981.

Í þjóðhagsáætlun er spáð óbreyttri samneyslu á næsta ári, en hún jókst um 2% í ár frá 1981. Séu tölur úr ríkisreikningi 1981, sem sýna samneyslu á því ári, framreiknaðar og leiðréttar vegna flutnings tveggja sjúkrahúsa og fjögurra heilbrigðisstofnana af daggjaldkerfi yfir í A-hluta kemur niðurstaðan í ljós í eftirfarandi töflu:

Samanburður á fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar (A-hluta) og ríkisreikningi fyrir árið 1981 (A-hluta) færðum upp í samræmi við verðlagsforsendur frumvarpsins:

	Ríkisreikningur 1981 — uppfærður (1.52 × 1.42)	Fjárlagafrumvarp ríkisstj. fyrir 1983	Mis- munur %
Laun og ýmis starfsmannaútgjöld	3 595 465	3 472 090	-3.4
Ýmis rekstrargjöld	1 136 989	797 111	-29.9
Viðhald	449 976	341 234	-24.2
Vaxtagjöld	341 405	365 000	6.9
Gjaldfærður stofnkostnaður	951 108	808 858	-15.0
Ósundurliðað	17 872		
Tilfærslur:			
Til fyrirtækja og sjóða í B-hluta	5 284 243	4 919 863	-6.9
Til sveitarfélaga	345 848	298 637	-13.7
Til fyrirtækja og atvinnuvega	1 444 932	1 394 425	-3.5
Til einstaklinga, heimila og samtaka	267 291	525 105	96.5
Gjöld samtals:	13 835 130	12 964 303	-6.3
Sértekjur stofnana	-595 853	-231 336	-61.2
Gjöld rekstrarreiknings alls	13 239 277	12 690 987	-4.1
Samneysla:	5 541 707	4 975 435	-10.2

Á samneyslunni munar hvorki meira né minna en 566 milljónum króna, eða 10.2%. Laun eiga samkvæmt þessu að lækka að raungildi um 3.4% á sama tíma sem ríkisstarfsmönnum hefur fjölgað, önnur rekstrargjöld um tæp 30% að raungildi og viðhald um 24.2%.

Gjaldfærður stofnkostnaður lækkar um 15% að raungildi í frumvarpinu miðað við ríkisreikning 1981. Þessi lækkun þýðir vitaskuld verulegan niðurskurð á framkvæmdum og fjárfestingu. Niðurgreiðslur eru óbreyttar frá 1981, en lækka um 30% að raungildi miðað við árið í ár. Þetta samrýmist illa fyrri yfirlýsingum ríkisstjórnarinnar um lækkun verðbólgu með þessu uppáhaldsbjargráði, en það var eina lausnin sem á dagskrá var frá áramótum og fram yfir sveitarstjórnarkosningar í vor.

Í Þjóðhagsáætlun er yfirleitt birt stefna ríkisstjórnar í efnahagsmálum í meginráttum. Þar kemur fram svart á hvítu að samneysla í ár hefur aukist um 2% og stefnt er að óbreyttri samneyslu 1983. Í fjárlagafrumvarpi sömu ríkisstjórnar segir: Samneysla skal samt dragast saman um rúm 10%. — Þetta eru dæmigerð vinnubrögð ríkisstjórnarinnar. Synd væri að segja að snefil af rökréttu samhengi sé að finna í efnahagsstefnu hennar. Hér er augljóslega á ferðinni enn eitt sjónarspilið, en ríkisstjórnin virðist hafa miklar mætur á slíkum leikjum. Eins og fram kemur í þjóðhagsáætlun verður áfram haldið á þeirri braut að viðhalda og þenja út eyðsluútgjöld ríkisbáknsins. Ríkisstjórninni er vel ljóst að fjárlagafrumvarpið fyrir árið 1983 er marklaust plagg, sem ekki tekur mið af þeirri stefnu.

Að formi til ætlar ríkisstjórnin að láta líta svo út að síðustu fjárlög hennar séu í jafnvægi, því að þetta eru fjárlögin sem viðtakandi ríkisstjórn þarf að framkvæma og bera ábyrgð á. Gripið er til framangreindra blekkingaraðferða og „niðurskurðar“ sem sýnist „ekta“ á pappírnum. Öðru máli gegnir um framkvæmdir og framlög til atvinnuvegasjóða. Í þeim efnem er skorið niður í fullu samræmi við fyrri stefnu og gerðir ríkisstjórnarinnar.

IV. Skattar og ríkisfjármál síðustu ára og samkvæmt fjárlagafrumvarpinu.

1.0 Aukning skattheimtu.

Undanfarin ár hefur skattbyrði aukist ár eftir ár, ýmist vegna álagningar nýrra skatta eða hækkunar á söluskatti, vörugjaldi, tekju- og eignarskatti o. s. frv.

Skatttekjur hins opinbera hafa þróast þannig í hlutfalli af þjóðarframleiðslu (heimild Þjóðhagsstofnun):

	Skattar til ríkis %	Skattar til sveitarfélaga %	Skatttekjur hins opinbera %
1970	22.4	6.8	29.2
1971	24.1	6.9	31.0
1972	25.8	6.7	32.5
1973	26.2	6.0	32.2
1974	26.3	6.0	32.3
1975	26.8	7.0	33.8
1976	26.2	7.2	33.4
1977	25.0	6.6	31.6
1978	26.3	6.4	32.7
1979	27.6	7.0	34.6
1981	28.8	7.3	36.1
1982	30.7	7.4	38.1 (áætlun)
1983 (frv.)	30.7	7.4	38.1 (áætlun)

Athyglisvert er að á rúmum áratug hefur skattheimta til hins opinbera aukist úr 29.2% af þjóðarframleiðslu í 38.1% eða aukist um nærri 10%. Þessi skattahækkun nemur um 4 milljörðum nýkr. á verðlagi fjárlagafrumvarpsins.

Á milli áranna 1977 (þá réðu sjálfstæðismenn stefnunni í skattamálum) og 1983 hefur skattheimta hins opinbera aukist um 6.5% af þjóðarframleiðslunni. Þetta jafngildir 2 700 milljónum króna eða 57 800 kr. á hverja fimm manna fjölskyldu í landinu á verðlagi fjárlagafrumvarpsins.

Skattahækkunin til ríkisins á þessu tímabili nemur 5.7% af þjóðarframleiðslu eða 2 370 millj. króna, sem jafngildir 51 500 kr. á hverja fimm manna fjölskyldu (verðlag fjárlagafrumvarpsins).

Í tíð núverandi ríkisstjórnar nemur skattahækkunin til ríkisins 3.1% af þjóðarframleiðslu, sem jafngildir 1 290 millj. króna eða 28 000 kr. á hverja fimm manna fjölskyldu (verðlag fjárlagafrumvarpsins).

Að auki hafa skattar hækkað til sveitarfélaga frá 1980 um 0.4%, sem fyrst og fremst stafar af 10% hækkun útsvars. Þessi skattahækkun nemur 3 600 kr. á hverja fimm manna fjölskyldu.

1.1 Skatttreikningur Alþýðubandalags, Framsóknarflokksins og Alþýðuflokksins árið 1978.

Vinstri stjórnin hóf feril sinn með því að leggja á afturvirka tekju- og eignarskatta haustið 1978. Þessar hækkunir hafa haldist síðan og aukist. Vinstri stjórnin lagði á fjölda nýrra skatta: Gjald á ferðalög til útlanda, skatt á verslunar- og skrifstofuhúsnæði, aðlögunargjald, auk þess sem hún hækkaði söluskattinn um 2%, úr 20 í 22%, haustið 1979 og vörugjald um 6% á sama tíma. Hún hóf þá skattahækkun á bensín umfram verðlagshækkunir, sem hefur aukist síðan án þess að sem nokkru nemi af þeirri skattahækkun hafi farið til vegamála.

Núverandi ríkisstjórn hefur viðhaldið öllum vinstri stjórnarsköttunum nema nýbyggingargjaldi, sem var hverfandi lítið, auk þess sem aðlögunargjald er ekki innheimt lengur, en það var fyrst og fremst markaður tekjustofn til iðnþróunar. Hún lagði á „orkujöfnunargjald“ sem í raun er 1.5% söluskattur. Þá hefur hún lagt á tollafgreiðslugjald og skatt á innlánsstofnanir.

Hér fer á eftir samandreginn skatttreikningur Alþýðubandalagsins, Framsóknarflokksins og raunar Alþýðuflokksins, sem ber auðvitað ábyrgð að hluta á skattastefnu vinstri stjórnarinnar:

Nýir og hækkaðir skattar frá haustinu 1978:
(Verðlag fjárlaga 1983.)

Millj. kr.

1. Hækkun eignarskatts og tekjuskatts að fráðreginni lækkun sjúkratryggingagjalds	650
2. Hækkun söluskatts (2%)	516
3. Hækkun vörugjalds	470
4. Gjald á ferðalög	45
5. Skattur á verslunar- og skrifstofuhúsnæði	49
6. Vörugjald á raforku (6% hækkun)	38
7. Skattahækkun á bensín	349
8. „Orkujöfnunargjald“ (1.5% söluskattur)	288
9. Gjald í Framkvæmdasjóð aldraðra	28
10. Markaðar tekjur teknar í ríkissjóð	150
11. Tollafgreiðslugjald	62
12. Skattur á innlánsstofnanir	50
Frá dregst:	
Niðurfelling söluskatts á matvörur, lækkun tolla og launaskatts	480
Samtals	2 245

1.2 Aukning skattbyrði.

Í skýrslu Þjóðhagsstofnunar, Úr þjóðarbúskapnum, nr. 13, frá mars s. l., segir svo:

„Álagning beinna skatta ríkisins á einstaklinga á árinu 1982 er skv. fjárlögum talin hækka um 52% frá árinu 1981, og álagðir skattar til sveitarfélaga munu líklega hækka heldur meira. Á þeim forsendum um þróun tekna á árinu 1982, sem áður var getið, hefði þetta í för með sér aukna skattbyrði og ráðstöfunartekjur hækkuðu því minna en tekjur fyrir skatt.“

Þetta er í algeru ósamræmi við það sem fjármálaráðherra og forráðamenn ríkisstjórnarinnar héldu fram við umræður um fjárlög í fyrra og skattamál á síðasta þingi.

Í athugasemdum með frumvarpi til fjárlaga fyrir árið 1983 kemur fram að innheimtur tekjuskattur verður líklega líðlega 70 milljónum króna hærri en fjárlög gera ráð fyrir.

Skattbyrði beinna skatta hefur farið jafnt og þétt hækkanði frá árinu 1977. Eignarskattar voru til að mynda 1977 einungis 0.29% af tekjum greiðsluárs, en verða í ár um 0.51%. Þetta er nærri tvöföldun á skattbyrði eignarskatta. Tekjuskattar voru árið 1977 einungis 3.9% af tekjum greiðsluárs, en verða í ár líðlega 6%. Þetta er rúmlega 50% aukning á skattbyrði tekjuskatta.

	1977	1978	1979	1980	1981	Áætlun 1982
1. Skattar til sveitarfélaga ¹⁾	155.4	233.4	380.8	618.2	959.0	1 525
2. Skattar til ríkisins ²⁾	95.1	221.3	350.3	524.5	795.5	1 376
3. Álagðir skattar alls	250.5	454.7	731.1	1 142.7	1 754.5	2 902
4. Heildartekjur einstaklinga (573.4)	2 285.2	3 620.0	5 417.0	8 433.0	13 338.0	20 150
5. Álagðir skattar sveitarfélaga í hlutfalli við:						
a) Tekjur fyrra árs	10.1%	10.2%	10.5%	11.4%	11.4%	11.4%
b) Tekjur greiðsluárs	6.8%	6.4%	7.0%	7.3%	7.2%	7.4%
6. Álagðir skattar ríkisins í hlutfalli við:						
a) Tekjur fyrra árs	6.2%	9.7%	9.7%	9.7%	9.4%	10.3%
b) Tekjur greiðsluárs	4.2%	6.1%	6.5%	6.2%	6.0%	6.7%
7. Álagðir skattar alls í hlutfalli við:						
a) Tekjur fyrra árs	16.3%	19.9	20.2%	21.1%	20.8%	21.8%
b) Tekjur greiðsluárs	11.0%	12.5%	13.5%	13.6%	13.2%	14.1%

1) Útsvar og fasteignaskattar.

2) Tekju- og eignarskattar, sjúkratryggingagjald, gjald í Framkvæmdasjóð aldraðra.

Í framangreindri töflu kemur í ljós að skattbyrði hefur aukist frá árinu 1977 úr 11% af tekjum greiðsluárs í 14.1% á yfirstandandi ári.

Þetta jafngildir 840 millj. króna aukningu á skattbyrði á þessu tímabili, miðað við áætlun um heildartekjur einstaklinga á árinu 1982.

2.0. Auknar lántökur ríkissjóðs, ríkisstofnana og ríkisfyrirtækja.

Skattahækkanir undanfarinna ára hafa ekki nægt til að auka ríkisumsvifin, heldur hafa ríkissjóður og ríkisfyrirtæki aukið lántökur ár eftir ár. Fé til framkvæmda og framlög ríkisins til fjárfestingarlánasjóða hafa verið skorin niður að raungildi, en lán tekin í staðinn.

Í nefndarátliti um frumvarp til fjárlaga fyrir árið 1982 er gerð grein fyrir auknum lántökum skv. fjárlögum frá 1978. Hér verður sýnd aukning erlendra skulda ríkissjóðs og ríkisfyrirtækja frá 1978—81.

Hækkun erlendra lána ríkissjóðs, ríkisfyrirtækja og fjárfestingarsjóða miðað við fast gengi hefur orðið sem hér segir:

	1978 m.kr.	1981 m.kr.	Hækkun m.kr.	%
Ríkissjóður og ríkisstofnanir	3 345	4 839	1 494	44.7%
Ríkisfyrirtæki	1 802	3 757	1 955	108.5%
Fjárfestingarsjóðir	616	1 059	443	71.0%
Framkvæmdasjóður	493	808	315	63.9%

Þetta gerist á sama tíma sem fjárfesting í landinu hefur dregist saman.

Fjármunamyndun var á þessu tímabili sem hlutfall af þjóðarframleiðslu:

1977	28.5%
1978	26.1%
1979	25.3%
1980	27.2%
1981	27.3%
1982	27.1%
1983	26.0% (skv. þjóðhagsáætlun)

Enn hefur sigið á ógæfuhliðina að þessu leyti 1982 og horfur ekki góðar á árinu 1983, þótt erfitt sé að gera sér grein fyrir því, hvert stefnir á þessu sviði, þar sem ríkisstjórnin hefur gefist upp við að koma saman fjárfestingar- og lánsfjáráætlun fyrir næsta ár.

Óreiðuskuldir hrannast upp. Ríkisfyrirtæki taka erlend lán til þess að fjármagna taprekstur, t. d. Sementsverksmiðja ríkisins, Kísiljárnsverksmiðjan o. fl. Byggðasjóði, sem fær skert ríkisframlag ár eftir ár, er bent á að taka erlend lán til þess að halda á floti tugum fyrirtækja í útgerð og fiskvinnslu. Landsvirkjun hefur tekið hundruð milljóna króna að láni til að fjármagna tap. Slík dæmi mætti rekja lengi.

Það kemur því úr hörðustu átt þegar fjármálaráðherra hælir sér af því, að skuldir ríkissjóðs í Seðlabankanum hafi minnkað síðustu árin. Ríkiskerfið í heild safnar sífellt meiri skuldum. Það er kjarni málsins.

3.0. Þensla eyðsluútgjalda ríkissjóðs.

Rekstrarútgjöld ríkissjóðs hafa aukist það mikið að skattahækkanir, sem áður eru taldar, nægja hvergi nærri til þess að standa undir þessari útgjaldaþenslu. Sífellt minna hefur orðið afgangur af peningum skattborgaranna til framkvæmda og uppbyggingar. Þessi þróun sést ef borin er saman hækkun rekstrarútgjalda og framlög til stofnkostnaðar og atvinnuvega skv. greinargerðum fjárlagafrumvarpa undanfarinna ára. Þessi samanburður er þannig:

	Hækkun frá fjárlögum		
	1981 %	1982 %	1983 %
Rekstrarútgjöld	55.7%	44.5%	64.8%
Stofnkostn. og framlög til stofnlánasjóða	53.0%	20.4%	38.9%
(þar af „verklegar framkvæmdir“)			(31.1%)
„Reiknitölur“ fjárlaga	42%	33%	42%

Eins og sjá má skera tvö síðustu árin sig úr að því er varðar niðurskurð á framlögum til stofnkostnaðar og framlög til verklegra framkvæmda og atvinnuvegasjóða. Á hinn bóginn hafa rekstrarútgjöldin hækkad umfram „reiknitölur“ öll þessi ár. Hækkunin nemur umfram verðlagsforsendur fjárlaga:

1981	13.7%
1982	11.5%
1983	22.8%

Lántökur hafa verið auknar til að veða á móti niðurskurði framlaga til stofnkostnaðar og sjóða. Samt hefur raungildi fjárveitinga og lána til mikilvægra framkvæmda minnkað.

4.0. Samdráttur raungildis fjárveitinga til framkvæmda og sjóða.

Samkvæmt frv. er haldið áfram þeirri stefnu að skera niður raungildi fjárveitinga til framkvæmda og framlög til fjárfestingarlánasjóða og sjóða með félagsleg markmið. Í sjálfu sér er ekki óeðlilegt að dregið sé úr framlögum til fjárfestingarlánasjóða sem lána fé sitt verðtryggt með eðlilegum vöxtum. Á hitt ber að líta, að þessi „sparnaður“ er ekki nýttur til skattalækkunar, heldur til aukinnar eyðslu. Sé talið eðlilegt að lækka framlög til sjóða með félagsleg markmið, t. d. Erfðafjárjóðs, á að sjálfsögðu að gera það með breytingu á lögum. Sé það ekki gert er t. d. erfðafjárskattur innheimtur á fólkskum forsendum.

4.1. Samdráttur fjárveitinga til framkvæmda.

Undanfarin ár hefur raungildi fjárveitinga til ýmissa framkvæmda verið skert ár eftir ár. Þetta gerist á sama tíma sem skattar hækka um milljarða reiknað á föstu verðlagi.

Flest sveitarfélög — stór og smá — glíma við að byggja skóla, hafnir og íþróttamannvirki. Hér er sýnt hvernig raungildi fjárveitinga til þessara framkvæmda hefur verið skorið niður á valdatíma Framsóknarflokksins og Alþýðubandalagsins (miðað við byggingarvísitölu 1858 1983, sem er 58% hækkun frá 1982):

a) Fjárveitingar til hafnarframkvæmda:

Ár	Fjárv. á verðl. hvers árs þús. kr.	Verðlag 1978 þús. kr.	Vísitala 1978 = 100
1978	11 700	11 700	100
1979	15 284	10 432	94
1980	21 957	9 647	82
1981	31 915	9 113	78
1982	46 000	8 488	73
1983 Frv.	61 062	7 132	61

b) Fjárveitingar til grunnskólabygginga:

Ár	Fjársv. á verðl. hvers árs þús. kr.	Verðlag 1978 þús. kr.	Vísitala 1978 = 100
1978	13 760	13 760	100
1979	19 795	13 512	98
1980	27 780	12 206	89
1981	42 470	12 127	88
1982	61 680	11 382	83
1983 Frv.	81 420	9 509	69

c) Fjárveitingar til íþróttamannvirkja:

1978	2 476	2 476	100
1979	3 226	2 202	89
1980	4 976	2 186	88
1981	7 000	1 999	81
1982	10 200	1 887	76
1983 Frv.	13 576	1 587	64

d) Vegaf framkvæmdir:

Nýlega mælti samgönguráðherra fyrir tillögu að nýrri langtímaáætlun í vegagerð. Með henni átti að auka vegaf framkvæmdir.

Skv. fjárlagafrumvarpinu verður verulegur samdráttur í nýframkvæmdum vega frá árinu 1982. Skv. útreikningi fjárlaga- og hagsýslustofnunar minnka nýframkvæmdir vega og brúa úr því að vera 100 1982 í 92 eða 83 á árinu 1983. Fyrri útkoman fæst með því að reikna með verðlagsforsendum frumvarpsins (20—22% verðbólgu frá ársbyrjun til ársloka 1983) og hin síðari með venjulegum framreikningi Þjóðhagsstofnunar.

Pannig er stefnufestan á þessu mikilvæga sviði þjóðarbúskaparins.

4.2. Samdráttur fjárveitinga til sjóða:

Skerðing á framlögum til eftirgreindra sjóða er þannig í frumvarpinu miðað við lög skv. upplýsingum fjárlaga- og hagsýslustofnunar:

	Framl. skv. lögum m.kr.	Fjársv. í frv. m.kr.	Skerðing m.kr.
Erfðafjár sjóður	21.6	16.1	5.4
Lánasjóður sveitarfélaga	9.9	5.5	4.4
Fiskveiðasjóður	70.9	26.6	44.3
Aflatryggingasjóður	31.4	15.5	15.9
Stofnlánadeild landbúnaðarins	40.4	20.8	19.6
Þjargráðasjóður	5.2	4.5	0.7
Hafnarbótasjóður	7.3	6.4	0.9
		Samtals	91.2

Ák þess hafa framlög til ýmissa annarra sjóða verið skorin niður, t. d. Bygðasjóðs, Orkusjóðs, Byggingarsjóðs ríkisins og Byggingarsjóðs verkamanna og Iðnlánasjóðs.

Framlög þessara sjóða eru skert miðað við lög og raungildi svo sem hér segir:

a) Bygðasjóður:

Skv. lögum um Bygðasjóð skal framlag ríkissjóðs ekki vera minna en svo að ráðstöfunarfé hans nemi 2% af útgjaldafjárhæð fjárlagafrumvarps. Þetta hefur verið framkvæmt þannig, að beinar fjárveitingar eru nú skv. frumvarpinu einungis rúmur þriðjungur þess sem þær voru að raungildi 1978. Fjárveiting til sjóðsins er 69.8 millj. kr., en ætti að vera 178 millj. miðað við sama raungildi og 1978.

Fjárveitingar úr ríkissjóði til Bygðasjóðs hafa verið sem hér segir, miðað við byggingarvísitölu 1858 1983 (í þús. kr.):

	Verðlag hvers árs	Verðlag 1978	1978 = 100
1978	20 790	20 790	100
1979	24 580	16 778	80
1980	26 350	11 577	56
1981	37 500	10 708	51
1982	52 500	9 688	47
1983	69 825	8 155	39

b) Orkusjóður:

Sama gildir um fjárveitingar til Orkusjóðs. Frá því að nýja „orkujöfnunargjaldið“ var lagt á árið 1980, sem nemur nú 288 millj. kr., hafa fjárveitingar til Orkusjóðs verið skertar verulega að raungildi. Framlagið hækkar að vísu mikið skv. frv. frá því í fyrra, en raungildi þess er miklum mun minna en 1980.

Fjárveitingar til Orkusjóðs eru (í þús. kr.):

	Verðlag hvers árs	Verðlag 1980	1980 = 100
1980	51 890	51 890	100
1981	83 970	54 596	105
1982	45 100	18 949	37
1983 Frv.	113 409	30 153	58

c) Byggingarsjóður ríkisins og Byggingarsjóður verkamanna:

Fjárveitingar til húsnæðismála í heild hafa verið skornar gífurlega niður á undan- gengnum árum. Skv. fyrri lögum áttu 2%-stig af launaskatti að renna í Byggingarsjóð ríkisins og auk þess svonefnt byggingarsjóðsgjald sem var 1% álag á tekju- og eignarskatt og aðflutningsgjöld.

Árið 1979 voru þessir tekjustofnar fyrst skertir, að hluta til með samningum milli launþega og ríkisvaldsins.

Skerðing launaskatts var 620 millj. gkr. 1979, 3 660 millj. 1980. Árið 1981 var launaskattur felldur niður sem tekjustofn Byggingarsjóðs — en 1%-stig af skattinum gert að tekjustofni Byggingarsjóðs verkamanna. Þannig var helmingurinn af þeim launaskatti, sem áður var tekjustofn húsnæðiskerfisins, tekinn í ríkissjóð auk alls byggingarsjóðsgjaldsins. Eftir stendur þó í lögnum um launaskatt að 2% hans, af 3.5% alls, skuli renna til húsnæðismála!

Beinar fjárveitingar til beggja sjóðanna hafa skerast sem hér segir (í þús. kr.):

	Verðlag hvers árs	Verðlag 1978	1978 = 100
1978	50 890	50 890	100
1979	64 507	44 037	87
1980	75 330	33 097	65
1981	118 000	33 697	66
1982	168 514	31 096	61
1983	219 564	25 644	50.4
1983	(304 564) ¹⁾	(35 571)	70

1) Reiknað er hér með sérstöku framlagi, 85 millj. króna, skv. yfirlýsingu ríkisstjórnarinnar með bráðabirgðalög- unum.

Niðurskurðurinn er slíkur að helmingi raungildis þeirra fjárveitinga, sem gengu í sjóðina báða 1978, á að verja til húsnæðismála skv. frv. til fjárlaga fyrir árið 1983.

Pótt sérstök fjárveiting — sem mikið er af gumað — 85 millj. kr., sé reiknuð með verður raungildi fjárframlaga úr ríkissjóði þriðjungi minna á næsta ári en 1978.

Sé á hinn bóginn athugað, hvernig raungildi fjárveitinga skiptist milli sjóðanna, hefur það hækkað til Byggingarsjóðs verkamanna, en er nú ekki nema brot af framlaginu 1978 til Byggingarsjóðs ríkisins. Þar kemur fram sú stefna ríkisstjórnarinnar annars vegar, að standa skuli að félagslegum byggingum á kostnað almennra húsbyggjenda, og hins vegar að draga í heild úr íbúðarhúsabyggingum.

d) Iðnlánasjóður:

Um Iðnlánasjóð gilda ekki lagaákvæði um ríkisframlög. Í fyrra var fjárveiting til Iðnlánasjóðs skorin niður um 88% frá fjárlögum 1981.

Fjárveiting til eftirtalinnna stofnlánasjóða atvinnuveganna er sem hér segir í frv.:

Stofnlánadeild landbúnaðarins	20.8 millj. kr.
Fiskveiðasjóður	26.6 millj. kr.
Iðnlánasjóður	0.6 millj. kr.

V. Alþingi svipt fjárveitingavaldinu.

Ein alvarlegasta afleiðingin af óraunsærri fjárlagagerð, sem á undanförunum árum er byggð á röngum grunni, kemur fram í því, að einstakir ráðherrar og ríkisstjórnin í heild veita hundruð aukafjárveitinga án nokkurs samráðs við Alþingi eða fjárveitingavaldið.

Á fskj. II er listi yfir slíkar aukafjárveitingar til októberloka í ár. Hér er ýmist um að ræða fjárveitingar vegna rangra verðlagsforsendna eða beinna ákvarðana sem ríkisstjórnin tekur án heimildar Alþingis. Samtals nemur þessi fjárhæð 541 808 þús. króna eða þrefaldri þeirri upphæð sem fjárveitinganefnd og Alþingi fjalla um til breytinga á fjárlagafrv. við 2. umræðu.

Dæmi um upphæðir aukafjárveitinga skulu nefnd:

1. Menntamálaráðuneytið	80 278 þús. kr.
2. Landbúnaðarráðuneytið	13 628 þús. kr.
3. Dóms- og kirkjumálaráðuneytið	21 203 þús. kr.
4. Heilbrigðis- og tryggingamrn.	61 372 þús. kr.
5. Samgönguráðuneytið	26 905 þús. kr.
6. Iðnaðarráðuneytið	16 894 þús. kr.
7. Viðskiptaráðuneytið	272 817 þús. kr.

(Sjá nánar lista í fskj. II.)

Hér er gengið svo langt að segja má að verið sé að svipta Alþingi fjárveitingavaldinu. Erlendis, t. d. í Danmörku, fjallar fjárveitinganefnd um allar slíkar aukafjárveitingar. Þessum vinnubrögðum verður að breyta.

VI. Lokaorð.

Þetta fjárlagafrumvarp ber þess öll merki, að ríkisstjórnin sé að fara frá og ætli sér ekki að bera ábyrgð á framkvæmd laganna. Þess vegna er með ýmsum hætti reynt að fela þá erfiðleika sem blasa við. Jafnframt er reynt að hylja þær tilfærslur á útgjöldum frá fjárfestingu til eyðslu sem eru óumflýjanleg afleiðing rangra verðlagsforsendna.

Frumvarp til lánsfjárlaga og fjárfestingaráætlun hafa enn ekki verið lögð fram á Alþingi, þrátt fyrir skýlaus lagaákvæði þar að lútandi. Þess vegna er ekki hægt að gera sér nægilega góða grein fyrir heildarumfangi ríkisfjármála á næsta ári.

Ágreiningur er innan ríkisstjórnarinnar um fjölmörg mikilvæg mál, sem snerta efnahagsþróunina á næstu misserum og geta haft veruleg áhrif á forsendur frumvarpsins.

Í þessu nefndarátliti höfum við undirritaðir lagt fram upplýsingar og rakið lið fyrir lið gagnrýni á vinnubrögð og stefnu ríkisstjórnarinnar í ríkisfjármálum og þannig sýnt fram á hve haldlítið og raunar marklaust frv. er.

Alþingi, 13. des. 1982.

Lárus Jónsson,
frsm.

Fríðrik Sophusson.

Egill Jónsson.

Fylgiskjal I.

Fjárlagafrumvarp fyrir árið 1983 byggt á fyrirhuguðu umfangi ríkisbúskaparins, samkvæmt ríkisreikningi fyrir árið 1981, Þjóðhagsáætlun og fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar fyrir árið 1983.

Það frumvarp, sem birtist í þessu fylgiskjali, má ekki skoða sem tillögur sjálfstæðismanna. Þvert á móti er því ætlað að sýna raunhæfar tölur sem byggðar eru á stefnu ríkisstjórnarinnar eins og hún kemur fram í þjóðhagsáætlun annars vegar og ríkisreikningi 1981 hins vegar. Tilbúnum og vísvitandi röngum „reiknitölum“ fjárlagafrumvarpsins er ýtt hliðar, en þess í stað er miðað við verðlagsforsendur ríkisstjórnarinnar og umfang ríkisbúskaparins eins og stefnt er að í þjóðhagsáætlun.

I. Greiðslufirlit ríkissjóðs.

Greiðslufirlit ríkissjóðs samkvæmt þessu fjárlagafrumvarpi er sýnt í Töflu 1 og lánsfjárförf ríkissjóðs vegna B-hluta er sýnd í Töflu 4. Niðurstaðan á greiðslujöfnuðinum sýnir óleystan vanda hjá ríkissjóði að upphæð 1 138 325 þús. kr. Þessi vandi verður fyrst og fremst til vegna þess, að áætlað er að útgjöld ríkissjóðs verði 1 003 415 þús. kr. hærrí en tekjurnar. Þessi halli á rekstrarjöfnuði er mjög varlega reiknaður. Bæði eru útgjöld ríkissjóðs lágt metin og eins eru tekjurnar skv. tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar hækkaðar um 351 268 þús. kr. Halli á bilinu 1.2—1.5 milljarðar króna væri líklegri miðað við umfang ríkisbúskaparins. Í þessu fjárlagafrumvarpi hefur því verið reynt að halda útgjöldunum niðri eins og frekast er kostur. Reiknað er með strangasta aðhaldi í ríkisútgjöldunum, án þess þó að setja fram tölur, sem allir vita að fá ekki staðist. Lánajöfnuðurinn í þessu fjárlagafrumvarpi er óhagstæður um 119 910 þús. kr. Talan er byggð á fyrirliggjandi áformum um lánsfjáröflun ríkissjóðs á næsta ári, lánsfjárförf B-hluta fyrirtækja, sjóða og stofnana, sem ákveðin eru í fjárlögum, og horfum um nauðsynlegar afborganir af lánum ríkissjóðs á næsta ári.

TAFLA 1.

Greiðslufirlit ríkissjóðs.

Rekstrarreikningur:

		Þús. kr.	Þús. kr.
Tekjur skv. tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar:			
Beinir skattar	2 422 500	
Óbeinir skattar	11 073 478	
Aðrar tekjur	204 235	13 700 213

	Pús. kr.	Pús. kr.
Frávik frá tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar	351 268	14 051 481
Gjöld:		
Samneysla	6 896 513	
Stofnkostnaður, fjárfesting	851 360	
Tilfærslur	7 364 056	
÷ Sértekjur stofnana	467 033	15 054 896
Rekstrarjöfnuður — gjöld umfram tekjur —		1 003 415
Lánahreyfingar:		
<i>Lánahreyfingar inn:</i>		
Innlend útgáfa verðbréfa og happdrættisskuldabréfa	200 000	
Innheimt endurlánað spariskirteinisfé	423 930	
Önnur innlend fjáröflun	260 180	
Erlend lán	692 364	
Ákveðin fjáröflun	1 576 474	
Innlausn spariskirteina	÷ 23 370	
Ákveðin fjáröflun til A- og B-hluta	1 553 104	
Ráðstafað til ákveðinnar lántöku í B-hluta	1 058 519	
Óleystur vandi í B-hluta	8 587	
Til ráðstöfunar fyrir A-hluta	485 998	
Afborganir af veittum lánum í A-hluta	1 000	
		486 998
<i>Lánahreyfingar út:</i>		
Hlutfjárframlög	105 000	
Vegna Flugleiða hf.	34 383	
Afborganir Seðlab.	100 000	
Aðrir	366 070	605 453
Lánajöfnuður útgreiðslur umfram innborganir		119 910
Viðskiptareikningur, ústreymi umfram innstreymi		15 000
Greiðslujöfnuður, óleystur vandi		1 138 325

TAFLA 2.

2. gr. Gjaldahluti rekstrarreiknings.

	Pús. kr.	Pús. kr.
Gjöld:		
00 Æðsta stjórn ríkisins		103 775
01 Forsætisráðuneytið		97 692
101 Yfirstjórn	17 211	
102–902 Annað	80 481	
02 Menntamálaráðuneytið		2 127 157
101 Yfirstjórn	21 451	
102–885 Fræðslumál	1 936 078	
901–999 Söfn, listir, menningarmál	169 628	
03 Utanríkisráðuneytið		155 645
101–102 Yfirstjórn	28 232	
201 Löggæsla Keflavíkurflugvelli	27 211	
301–313 Sendiráð	53 356	
399–401 Alþjóðastofnanir	46 846	
04 Landbúnaðarráðuneytið		642 106
101–172 Yfirstjórn	10 798	
201–299 Búnaðarmál	604 489	
501–503 Skólar	26 813	

	Pús. kr.	Pús. kr.
05 Sjávarútvegsráðuneytið		187 217
101 Yfirstjórn	7 210	
201–299 Útvegsfélög	171 016	
901 Annað	8 991	
06 Dóms- og kirkjumálaráðuneytið		688 049
101–102 Yfirstjórn	12 012	
201–284 Dómgæsla o. fl.	617 637	
301–373 Þjóðkirkjan	58 400	
07 Félagsmálaráðuneytið		438 682
101 Yfirstjórn	5 950	
271–272 Húsnæðismál	236 346	
301–999 Önnur félagsmál	196 486	
08 Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið		5 425 566
101 Yfirstjórn	8 459	
271–399 Tryggingamál	4 034 511	
301–399 Heilbrigðismál	1 373 854	
171–502 Annað	8 742	
09 Fjármálaráðuneytið		1 725 293
101–104 Yfirstjórn	35 625	
201–282 Toll- og skattheimta	128 695	
381–384 Lífeyrissjóðir, styrktarfé og eftirlaun	253 570	
402–999 Annað	1 307 403	
10 Samgönguráðuneytið		1 341 613
101 Yfirstjórn	5 075	
211 Vegamál	970 849	
321–672 Önnur samgöngumál	365 689	
11 Iðnaðarráðuneytið		433 222
101 Yfirstjórn	6 981	
201–299 Iðnaðarmál	103 887	
301–399 Orkumál	332 354	
12 Viðskiptaráðuneytið		1 250 405
101 Yfirstjórn	6 984	
201 Niðurgreiðslur	1 200 000	
202–999 Annað	43 421	
13 Hagstofa Íslands		8 988
14 Ríkisendurskoðun		11 297
15 Fjárlaga- og hagsýslustofnun		418 195
101–182 Yfirstjórn	12 177	
991 Ýmis lán ríkissjóðs	406 018	
Gjöld samtals:		15 054 896

TAFLA 3.

3. gr. Tekjuhluti rekstrarreiknings.

Tekjur:

Skattar	Pús. kr.	Pús. kr.
BEINIR SKATTAR		
Eignarskattar		354 100
0 0100 Eignarskattar einstaklinga	155 000	
0 0110 Eignarskattar félaga	128 000	
0 0117 Skattur á skrifstofu- og verslunarhúsnæði	49 500	
0 0140 Erfðafjárskattur	21 600	
Tekjuskattar		2 068 400

	Pús. kr.	Pús. kr.
0 0120 Tekjuskattar einstaklinga	2 350 000	
Barnabætur og persónuafsláttur til greiðslu útsvars og sjúkratryggingagjalds	675 000	
	<hr/>	1 675 000
0 0124 Sjúkratryggingagjald	80 000	
0 0130 Tekjuskattar félaga	280 000	
0 0175 Gjald til Framkvæmdasjóðs aldraðra	28 400	
ÓBEINIR SKATTAR		
Gjöld af innflutningi		2 311 278
0 0201 Tollafgreiðslugjald	69 300	
0 0210 Aðflutningsgjöld	1 683 500	
Par af til Jöfnunarsj. sveitarfél.	84 100	
	<hr/>	1 599 400
0 0240 Byggingariðnaðarsjóðsgjald	3 300	
0 0260 Innflutningsgjald af bensíni	430 700	
0 0270 Gúmmígjald	1 500	
0 0280 Innflutningsgjald af bifreiðum	121 000	
0 0220 Gjald af gas- og brennsluolíu	5 300	
0 0230 Jöfnunargjald	72 000	
0 0250 Sérstakt tímab. innflutningsgjald á sælgæti og kex	1 000	
0 0290 Hagnaður af sölu varnarliðseigna	7 778	
Skattar af framleiðslu		1 001 900
0 0611 Vörugjald	58 000	
0 0600 Álgjald	18 900	
0 0641 Sérstakt vörugjald af innlendri framleiðslu	100 000	
0 0642 Sérstakt vörugjald af innfluttum vörum	825 000	
Skattar af seldri vöru og þjónustu		6 983 552
Gjöld byggð á söluskattsgrunni:		
0 0300 Söluskattur	5 340 000	
Til Jöfnunarsj. sveitarfél.	365 000	
	<hr/>	4 975 000
Skemmtanaskattar:		
0 0621 Miðagjald til Menningarsjóðs	2 150	
0 0622 Skemmtanaskattur	17 200	
Skattar af launagreiðslum:		
0 0400 Launaskattur	643 000	
0 0400 Lífeyristryggingagjald atvinnurekenda	320 000	
0 0420 Slysstryggingaiðgjöld atvinnurekenda, áhættuiðgjald af trillu- bátum og búvélum	14 600	
0 0430 Iðgjald til Atvinnuleysistryggingasjóðs	38 170	
Rekstrarhagnaður ÁTVR:		
0 0510 Rekstrarhagnaður ÁTVR	923 522	
0 0540 Gjald af einkasöluvörum	440	
0 0681 Flugvallagjald	43 000	
0 0892 Hluti útflutningsgjalds af sjávarafurðum	6 000	
0 0692 Sérleyfisgjald	450	
0 0671 Gjald af eyðublöðum heillaskeyta	20	
Aðrir óbeinir skattar		985 135
Aukatekjur og stimpilgjald:		
0 0800 Stimpilgjald	275 000	
0 0810 Aukatekjur	42 600	
0 0820 Þinglýsingar	5 500	
Ýmsir skattar af bifreiðum:		
0 0720 Bifreiðaskattur	161 500	
0 0750 Skráning bifreiða	26 200	
0 0740 Skoðunargjald bifreiða	11 200	
Ýmsir skattar af skipum:		

	Pús. kr.	Pús. kr.
0 0831 Lestagjald	21	
0 0833 Vitagjald	1 500	
0 0832 Skipaskoðunargjald	600	
Tekjur af sölu erlends gjaldeyris:		
0 0841 Hluti af umboðspóknun og gengismun gjaldeyrisbankanna ..	82 000	
0 0842 Leyfisgjald	26 500	
0 0843 Gjald á ferðalög til útlanda	88 000	
Aðrir óbeinir skattar:		
0 0884 Verðjöfnunargjald	133 521	
0 0850 Áhættugjald vegna ríkisábyrgðar	14 500	
0 0891 Skipulagsgjald	8 000	
0 0881 Rafmagnseftirlitsgjald	11 450	
0 0860 Einkaleyfisgjald frá Happraetti HÍ	4 421	
0 0871 Prófgjald bifreiðastjóra	1 130	
0 0872 Prófgjald iðnnema	1 060	
0 0895 Sérleyfisgjald	430	
0 0891 Hvalveiðigjald	2	
Ótilgreindar skatttekjur		177 500
Arðgreiðslur frá fyrirtækjum og sjóðum í ríkiseign fluttar úr B-hluta.		
Arðgreiðslur frá B-hluta stofnunum		26 921
0 1010 Afgjöld ríkisjarða	240	
0 1030 Keflavíkurflugvöllur, flugmálastjórn	2 202	
0 1020 Frihöfn, Keflavíkurflugvelli	24 479	
Ýmsar tekjur		232 695
Vextir og arður af hlutabréfum:		
0 2010 Vextir	200 000	
0 2020 Arður af hlutabréfum	400	
Ýmsar tekjur:		
0 6991 Greiðslur Tryggingastofnunar ríkisins fyrir þjónustu sýslumanna og bæjarfógeta	95	
0 2030 Sameignir ríkisins	2 500	
0 1902 Samúðarskeyti Landssímans	700	
0 1911 Sektir og upptækar vörur til ríkissjóðs	27 000	
0 1990 Ýmsar óvissar tekjur	2 000	
Tekjur samtals		14 051 481

TAFLA 4.

Lánsfjárför B-hluta samkvæmt þessu fjárlagafrumvarpi.

	Ákveðið	Óleystur vandi
Byggðasjóður	100 000	
Lánasjóður ísl. námsmanna	90 000	
Áburðarverksmiðja ríkisins	48 262	
Póstur og sími	60 641	
Sementsverksmiðjan	31 155	
Síglósild	4 000	
Iðnaðarrannsóknir	3 000	
Krafla	244 101	
Landssmiðjan	13 352	
Fljótsdalsvirkjun	29 355	
Rafmagnsveitur ríkisins	138 630	

	Pús. kr.	Pús. kr.
Orkusjóður:		
Byggðalína	249 786	
Hítaveitulán	7 500	
Jarðhitaleit	7 500	
Sveitarafvæðing	7 000	8 587
Virkjunarrannsóknir	24 237	
Samtals	1 058 519	8 587

Reiknað er með tæplega 40 milljónum króna minni lántökum vegna A-hluta en gert er ráð fyrir í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar, þar sem þegar áformaðar lántökur ríkissjóðs duga ekki fyrir meiru.

II. Útgjöld ríkissjóðs og samanburður við ríkisreikning fyrir árið 1981.

Gjaldahlíð rekstrarreiknings þessa fjárlagafrumvarps er sýnd í Töflu 2. Heildargjöld ríkissjóðs eru áætluð 15 054 896 pús. kr., sem er hækkun að raungildi um 2.3% frá niðurstöðutölum rekstrarreiknings ríkissjóðs á árinu 1981. Næstum öll þessi hækkun heildarútgjaldanna stafar af því, að niðurgreiðslur eru í þessu frumvarpi settar um 1 200 000 pús. kr., en það er sama umfang niðurgreiðslna og á árinu 1982. Væri miðað við óbreytt sama raungildi niðurgreiðslna og á árinu 1981, þá væri aðeins gert ráð fyrir 0.6% aukningu heildarútgjalda í þessu fjárlagafrumvarpi.

Samanburður á heildarútgjöldum samkvæmt tegundum útgjalda milli þessa fjárlagafrumvarps og ríkisreiknings fyrir árið 1981 er sýndur í Töflu 5. Tekið hefur verið tillit til flutnings stofnana af daggjaldakerfinu yfir í A-hluta fjárlaga.

Laun og ýmis starfsmannaútgjöld hækka um 3.3% að raungildi frá 1981 og ýmis rekstrarbjergjöld hækka um 7.1%. Viðhald hækkar um 1.2% og vaxtagjöld um 3.8% frá árinu 1981, sem er í fullu samræmi við þróun ríkisbúskaparins á undanförunum árum. Í þessu fjárlagafrumvarpi er gert ráð fyrir að stofnkostnaður lækki um 19.4% að raungildi frá ríkisreikningi fyrir árið 1981 og önnur fjárfestingarframlög lækki í svipuðum mæli.

Þannig lækka framlög til B-hluta fyrirtækja og sjóða um 5.5% að raungildi, þrátt fyrir að framlag til Tryggingastofnunarinnar, sem þarna vegur langþyngst, lækki aðeins um 0.6% að raungildi. Framlög til sveitarfélaga lækka um 18.5%.

Framlög til fyrirtækja og atvinnuvega hækka um 14%, en þar munar mest um niðurgreiðslur. Að niðurgreiðslunum frátöldum lækka framlög til fyrirtækja og atvinnuvega um 17.7%. Framlög til einstaklinga og samtaka hækka um 90.2%, en þá hækkun má rekja til sérstakra framlaga vegna óákveðinna efnahagsráðstafana.

Sértekjur stofnana eru lækkaðar um 29.5% í þessu fjárlagafrumvarpi miðað við árið 1981. Rekja má þá lækkun til Vegagerðar ríkisins. Heildargjöldin hækka sem áður sagði um 2.3% að raungildi frá niðurstöðutölum ríkisreiknings fyrir árið 1981.

III. Tekjur ríkissjóðs.

Tekjur ríkissjóðs samkvæmt þessu fjárlagafrumvarpi eru áætlaðar 14 051 481 pús. kr. Samkvæmt áætlun Þjóðhagsstofnunar mundu tekjurnar verða 13 700 213 pús., en vikið er frá þeirri upphæð um 351 268 pús. Tekjur samkvæmt rekstrarreikningi eru sýndar í Töflu 3. Tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar samkvæmt verðlagsforsendum frumvarpsins eru í Töflu 8, en frávikin frá henni eru sýnd í Töflu 7.

Þjóðhagsstofnun hefur við gerð tekjuáætlunarinnar haldið tekjum af beinum sköttum óbreyttum frá því, sem var í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar, og sömuleiðis tekjum af mörgum gjöldum, sem ákveðin eru með gjaldskrá einu sinni á ári. Tekjur af öðrum sköttum

hefur Þjóðhagsstofnun endurmetið með hliðsjón af 58% verðlagsforsendu til samræmis við þjóðhagsáætlun í stað 42% reiknitölu fjárlagafrumvarps ríkisstjórnarinnar.

Pau frávik, sem hér eru gerð frá tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar, eru þrenns konar: Í fyrsta lagi eru frávik sem stafa af því, hversu seint tekjuáætlunin kom fram. Pau frávik eiga við B-hluta fyrirtæki og sjóði, en við uppsetningu þess fjárlagafrumvarps, sem hér birtist í fskj. I, varð að taka ákvörðun um nokkra liði áður en tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar barst. Þessi frávik eru mjög óverulegar upphæðir eða samtals 9 968 þús. kr.

TAFLA 5.

Samanburður á þessu fjárlagafrumvarpi fyrir 1983 (A-hluta) og ríkisreikningi fyrir 1981 (A-hluta) færðum upp í samræmi við verðlagsforsendur frumvarpsins (58%).

Leiðrétt m. t. t. tilfærslu stofnana yfir í A-hluta.

	Ríkisreikn. 1981 m. v. verðlagsfors. 58% Þús. kr.	Þetta fjárl.frv. fyrir 1983 Þús. kr.	Mismunur %
Laun og ýmis starfsmannaútgjöld	3 994 961	4 127 493	3.3
Ýmis rekstrargjöld	1 263 321	1 352 974	7.1
Viðhald	499 973	505 832	1.2
Vaxtagjöld	379 339	406 126	7.1
Gjaldfærður stofnkostnaður	1 056 787	851 360	÷ 19.4
Ósundurliðað	19 858		
Tilfærslur:			
Til fyrirtækja og sjóða í B-hluta	5 871 387	5 546 269	÷ 5.5
Til sveitarfélaga	384 276	313 287	÷ 18.5
Til fyrirtækja og atvinnuvega	1 605 480	1 830 518	14.0
Til einstaklinga og samtaka	296 990	564 715	90.2
Gjöld samtals	15 372 637	15 521 949	1.0
Sértekjur stofnana	662 059	467 033	÷ 29.5
Gjöld á rekstrarreikn. alls	14 710 308	15 054 896	2.3
Samneysla	6 157 452	6 392 425	3.8

Í öðru lagi eru frávik sem stafa af því að sumir skattar og tekjuliðir gefa tiltölulega lítið af sér samkvæmt áætlun Þjóðhagsstofnunar borið saman við ríkisreikninginn fyrir árið 1981. Í nokkrum slíkum tilvikum var talið rétt að hækka tekjumatið. Heildarupphæðin, sem hér um ræðir, er 163 200 þús. kr.

Í þriðja lagi eru svo ótilgreind frávik að upphæð 177 500 þús., sem þótti rétt að gera vegna þess að ýmsir skattar virðast gefa tiltölulega lítið af sér miðað við ríkisreikninginn árið 1981, án þess þó að rétt sé að tilgreina frávikin sérstaklega í hverju tilviki. Í sumum tilfellum fylgjast hér að tekjur af sköttum og lögbundin útgjöld, en frávik frá áætluðum tekjum af slíkum sköttum yrðu jafnframt að koma fram í gjaldahlíð þessa fjárlagafrumvarps. Ekki var talið rétt að elta ólar við slíkar breytingar þar sem tekjuáætlunin kom svo seint fram. Í staðinn var tekin sú ákvörðun að hækka tekjuáætlunina um 177 500 þús. kr. ótilgreint. Það skal tekið skýrt fram, að í þessum frávikum felst engin gagnrýni á vinnubrögð Þjóðhagsstofnunar. Stofnunin hefur öðlast mikla reynslu í gerð tekjuáætlana fyrir ríkissjóð, og er ástæða til þess að þakka hversu vel stofnunin leysti úr erindum sem tengdust gerð þessa fjárlagafrumvarps. Meginástæða þessara frávíka eru annars vegar vegna samræmingar og hins vegar liggur nú fyrir að vandi ríkissjóðs á næsta ári mun verða svo gífurlegur að allt ber að gera til þess að ekki verði meira úr honum gert en ástæða er til. Í trausti þess, að Þjóðhagsstofnun hafi þá höfsemi að leiðarljósi sem sámir slíkri stofnun, þá er vikið frá tekjuáætlun stofnunarinnar með fyrrgreindum hætti.

Borið saman við ríkisreikninginn fyrir árið 1981 lækka tekjur ríkissjóðs samkvæmt þessu fjárlagafrumvarpi um 2.3% að raungildi miðað við innheimtar tekjur. Beinir skattar hækka um 12.3% að raungildi, en óbeinir skattar lækka um 7.8% að raungildi samkvæmt tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar. Tafla 6 sýnir samanburð á tekjunum samkvæmt þessu fjárlagafrumvarpi við tekjurnar samkvæmt ríkisreikningi fyrir árið 1981.

TAFLA 6.

Samanburður á tekjum ríkissjóðs skv. þessu fjárlagafrumvarpi og tekjum skv. ríkisreikningi fyrir árið 1981.

	Ríkisreikn. f. 1981 (verðl. 1983)	Nýtt fjárl.- frv. 1983 þús. kr.	Mismunur %
Persónuskattar	-7	0	
Eignarskattar	364 387	354 100	(- 2.8)
Tekjuskattar	1 793 258	2 068 400	(15.3)
Gjöld af innflutningi	2 826 247	2 310 500	(-18.2)
Skattar af framleiðslu	1 075 328	1 001 900	(- 6.8)
Skattar af seldum vörum og þjónustu	7 177 651	6 929 380	(- 3.5)
Aðrir óbeinir skattar	925 963	831 698	(-10.2)
Arðgreiðslur úr B-hluta	40 730	26 540	(-34.8)
Ýmsar tekjur	183 838	177 695	(- 3.3)
Frávik	0	351 268	
Samtals:	14 387 306	14 051 481	- 2.3

Eignarskattar eru nú áætlaðir verða 2.8% eða 10 287 kr. lægri á árinu 1983 en þeir voru á árinu 1981, miðað við verðlagsforsendur frumvarpsins. Tekjuskattar eru áætlaðir verða 275 142 þús. kr. eða 15.3% hærri á árinu 1983 en þeir voru á árinu 1981 miðað við verðlagsforsendur frumvarpsins. Mesta lækkunin er á sköttum af innflutningi, samtals 515 747 þús. kr. eða 18.2%, þegar þetta frumvarp er borið saman við ríkisreikninginn frá 1981 framreiknaðan á verðlag frumvarpsins.

Sams konar samanburður sýnir lækkun skatttekna af framleiðslu um 73 338 þús. kr. eða 6.8% lækkun tekna af sköttum á vöru og þjónustu um 248 271 þús. kr. eða um 3.5%. Aðrir óbeinir skattar lækka um 94 265 þús. eða 10.2%. Aðrar tekjur en skattar eru jafnframt álitnar lækka: Arðgreiðslur úr B-hluta um 34.9% og ýmsar tekjur um 3.3%.

Miðað við tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar lækka tekjur ríkissjóðs á árinu 1983 um 687 093 þús. kr. í samanburði við tekjurnar samkvæmt ríkisreikningi 1981 á verðlagi frumvarpsins. Lækkunin nemur um 5%.

Við gerð þessa frumvarps var vikið frá tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar um 351 268 þús. kr., sem leiðir til þess að samdrátturinn í tekjum ríkissjóðs er talinn vera 2.3% miðað við árið 1981. Þessi lækkun, sem spáð er á tekjum ríkissjóðs, er aðalorsök þess vanda sem við verður að etja í ríkisbúskapnum á næsta ári. Tekjulækkunin er bein afleiðing þess öldudals sem efnahagsstarfsemin í landinu er komin í. Það er athyglisvert, að tekjur af beinum sköttum verða 12.3% hærri að raungildi á næsta ári en á árinu 1981, en tekjur af óbeinu sköttunum dragast saman um 7.8% á sama tíma. Þessi samdráttur óbeinna skatta verður aðallega vegna þess 5.0% samdráttar í innflutningi og 7.1% samdráttar í þjóðarútgjöldum sem spáð er á næsta ári samkvæmt þjóðhagsáætlun.

TAFLA 7.

Frávik frá tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar.

	Pús. kr.
Tekjur samkvæmt tekjuáætlun Þjóðhagsstofnunar, m. v. 58% verðlagsforsendur	13 700 213
Frávik vegna B-hluta stofnana:	
Rekstrarhagnaður ÁTVR	8 522
Sérleyfisgjald	50
Einkaleyfisgjald frá Happraetti HÍ	284
Keflavíkurflugvöllur, flugmálastjórn	402
Fríhöfn, Keflavíkurflugvelli	21
Sala varnarliðseigna	778
Verðjöfnunargjald af raforku	521
Önnur tilgreind frávik:	
Miðagjald til Menningarsjóðs	600
Skemmtanaskattur	5 000
Lífeyrstryggingagjöld atvinnurekenda	40 000
Stimpilgjald	25 000
Aukatekjur	9 000
Þinglýsingar	700
Skráningargjald bifreiða	8 000
Hluti af umboðspóknun og gengismun gjaldeyrisbankanna	10 000
Gjald á ferðalög til útlanda	5 000
Rafmagnseftirlitsgjald	4 000
Skipulagsgjald	1 500
Vextir	55 000
Ótilgreind frávik	177 500
Tekjur samtals:	14 051 481

TAFLA 8.

Tekjur samkvæmt áætlun Þjóðhagsstofnunar, m. v. 58% verðlagsforsendur.

Skattar.	Beinir skattar.	
	Pús. kr.	Pús. kr.
Eignarskattar		354 100
0 0100 Eignarskattur einstaklinga	155 000	
0 0110 Eignarskattur félaga	128 000	
0 0117 Skattur á skrifstofu- og verslunarhúsnæði	49 500	
0 0140 Erfðafjárskattur	21 600	
Tekjuskattar		2 068 400
0 0120 Tekjuskattur einstaklinga	2 350 000	
Barnabætur og persónuafsláttur til greiðslu útsvars og sjúkratryggingagjalds	675 000	
	<u>1 675 000</u>	
0 0124 Sjúkratryggingagjald	80 000	
0 0130 Tekjuskattur félaga	285 000	
0 0175 Gjald til Framkvæmdasjóðs aldraðra	28 400	
	<u>1 599 400</u>	
		2 310 500
ÓBEINIR SKATTAR		
Gjöld af innflutningi		2 310 500
0 0201 Tollafgreiðslugjald	69 300	
Aðflutningsgjöld:		
0 0210 Aðflutningsgjöld	1 683 500	
þar af til Jöfnunarsjóðs sveitarfél.	84 100	
	<u>1 599 400</u>	

	Pús. kr.	Pús. kr.
0 0240 Byggingariðnaðarsjóðsgjald	3 300	
0 0260 Innflutningsgjald af bensíni	430 700	
0 0270 Gúmmígjald	1 500	
0 0280 Innflutningsgjald af bifreiðum	121 000	
0 0220 Gjald af gas- og brennsluolíu	5 300	
0 0230 Jöfnunargjald	72 000	
0 0250 Sérstakt tímabundið innflutningsgjald á sælgæti og kex	1 000	
0 0290 Hagnaður af sölu varnarliðseigna	7 000	
Skattar af framleiðslu		1 001 900
0 0611 Vörugjald	58 000	
0 0600 Álgjald	18 900	
0 0641 Sérstakt vörugjald af innl. framleiðslu	100 000	
0 0642 Sérstakt vörugjald af innfluttum vörum	825 000	
Skattar af seldri vöru og þjónustu		6 929 380
Gjöld byggð á söluskattsgrunni:		
0 0300 Söluskattur	5 340 000	
Til Jöfnunarsjóðs sveitarfél.	365 000	
	4 975 000	
Skemmtanaskattur		
0 0621 Miðagjald til Menningarsjóðs	1 550	
0 0622 Skemmtanaskattur	12 200	
Skattur af launagreiðslum:		
0 0400 Launaskattur	643 000	
0 0410 Lífeyristryggingagjald atvinnurekenda	250 000	
0 0420 Slysstryggingaiðgj. atvinnurekenda, áhættu- gjald af trillubátum og búvélum	14 600	
0 0430 Iðgjald til Atvinnuleysistryggingasjóðs	38 170	
Rekstrarhagnaður ÁTVR:		
0 0510 Rekstrarhagnaður ÁTVR	915 000	
0 0540 Gjald af einkasöluvörum	440	
0 0681 Flugvallagjald	43 000	
0 0892 Hluti útflutningssjóðs af sjávarafurðum	6 000	
0 0672 Sérleyfisgjald	400	
0 0671 Gjald af eyðublöðum heillaskeyta	20	
Aðrir óbeinir skattar		831 698
Aukatekjur og stimpilgjald:		
0 0800 Stimpilgjald	250 000	
0 0810 Aukatekjur	33 600	
0 0820 Þinglýsingar	4 800	
Ýmsir skattar af bifreiðum:		
0 0720 Bifreiðaskattur	161 500	
0 0750 Skráningargjald bifreiða	18 200	
0 0740 Skoðunargjald bifreiða	11 200	
Ýmsir skattar af skipum:		
0 0831 Lestagjald	21	
0 0830 Vitagjald	1 500	
0 0832 Skipaskoðunargjald	600	
Tekjur af sölu erlends gjaldeyris:		
0 0841 Hluti af umboðspóknun og gengismun gjaldleyrisbankanna	72 000	
0 0842 Leyfisgjald	26 500	
0 0843 Gjald á ferðalög til útlanda	83 000	
Aðrir óbeinir skattar:		
0 0884 Verðjöfnunargjald	133 000	
0 0850 Áhættugjald vegna ríkisábyrgða	14 500	
0 0891 Skipulagsgjald	6 500	
0 0881 Rafmagnseftirlitsgjald	7 450	

	Pús. kr.	Pús. kr.
0 0860 Einkaleyfisgjald frá Hapdrætti HÍ	4 705	
0 0871 Prófgjald bifreiðastjóra	1 130	
0 0872 Prófgjald iðnnema	1 060	
0 0891 Sérleyfisgjald	430	
0 0892 Hvalveiðigjald	2	
Arðgreiðslur frá fyrirtækjum og sjóðum í ríkiseign fluttar úr B-hluta		26 540
Arðgreiðslur frá B-hluta stofnunum:		
0 10 10 Afgjöld ríkisjarða	240	
0 10 30 Keflavíkurflugvöllur, flugmálastjórn	1 800	
1 10 20 Fríhöfn, Keflavíkurflugvelli	24 500	
Ýmsar tekjur		177 695
Vextir og arður af hlutabréfum:		
0 20 10 Vextir	145 000	
0 20 20 Arður af hlutabréfum	400	
Ýmsar tekjur:		
0 69 91 Greiðslur Tryggingastofnunarinnar fyrir þjónustu sýslumanna og bæjarfógeta	95	
0 20 30 Sameignir ríkisins	2 500	
0 1902 Samúðarskeyti Landssímans	700	
0 1911 Sektir og upptækar vörur til ríkissjóðs	24 000	
0 1990 Ýmsar óvissar tekjur	2 000	
Tekjur samtals samkv. áætlun Þjóðhagsstofnunar		13 700 213

(Þessi áætlun var gerð af PHS 2. des. 1982.)

IV. Samanburður á þessu fjárlagafrumvarpi fyrir árið 1983 og fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar.

Fjárlagafrumvarp ríkisstjórnarinnar sýnir 6.2% lægri heildarútgjöld að raungildi en þetta fjárlagafrumvarp. Í Töflu 9 er þessi samanburður skv. tegundum útgjalda. Laun eru 5.9% lægri að raungildi í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar en í þessu frumvarpi. Önnur rekstrargjöld eru 31.7% lægri, viðhald er 24.4% lægra, en vextir eru óbreyttir. Í heild er samneyslan 12.5% lægri að raungildi í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar en í þessu frumvarpi. Samkvæmt samanburði, sem gerður er á verðlagi þessa frumvarps (58%), eru laun vanáætluð í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar um rúmlega 258 milljónir króna, önnur rekstrargjöld eru vanáætluð um rúmlega 466 milljónir króna og viðhald er vanáætlað um rúmlega 126 milljónir króna.

TAFLA 9.

Samanburður á þessu fjárlagafrumvarpi og fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar fyrir árið 1983.

	Fjár- lagafrumvarp fyrir 1983 skv. þessu fylgiskjali	Óleiðrétt fjár- lagafrumvarp ríkisstjórnar- innar (Reiknitala 42%)	Mismunur %	Leiðrétt fjárlaga- frumvarp ríkis- stjórnarinnar m. v. 58% verðlags- forsendur	Mismunur %
Laun	4 410 666	3 731 476	- 15.4	4 151 924	- 5.9
Önnur rekstrargjöld	1 471 855	903 954	- 38.6	1 005 808	- 31.7
Viðhald	517 866	352 049	- 32.0	391 716	- 24.4
Vextir	406 126	365 000	- 10.1	406 127	- 0.0
Gjaldfærður stofnkostnaður ..	851 360	808 858	- 5.0	899 997	5,7
Yfirfærslur:					
Til fyrirtækja í B-hluta	5 155 536	4 563 809	- 11.5	5 078 041	- 1,5
Til sveitarfélaga	313 287	298 637	- 4.7	332 286	6.1
Til fyrirtækja og atvinnuvega ..	1 830 518	1 394 425	- 23.8	1 551 543	- 15.2
Til einstakl. og samtaka	564 715	525 105	- 7.0	584 272	3.5
Sértekjur	- 467 033	- 252 326	- 46.0	- 280 757	- 39.9
Samtals:	15 054 896	12 690 987	- 15.7	14 120 957	- 6.2
Samneysla	6 806 513	5 352 479	- 21,4	5 955 575	- 12.5

V. Helstu forsendur við gerð þessa fjárlagafrumvarps.

Helstu forsendur við gerð þessa fjárlagafrumvarps voru eftirfarandi:

1. Gert var ráð fyrir 58% verðlagshækkun milli árána 1982 og 1983 í samræmi við þjóðhagsáætlun og 52% verðlagshækkun milli árána 1981 og 1982.
2. Við mat á launaliðum voru launaliðirnir í ríkisreikningi fyrir árið 1981 hækkaðir um 86.8% og bornir saman við launatölur fjárlagafrumvarps ríkisstjórnarinnar. Þar sem öll laun í fjárlagafrumvarpinu eru færð á desemberverðlagi er fjárhæð sem nemur 25% af öllum launum ætluð til þess að standa undir launahækkunum á næsta ári. Jafnframt var tekið visst tillit til athugasemda í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar.
3. Við mat á rekstrarliðum voru bornir saman tveir stofnar: annars vegar stofn, sem fenginn var með því að hækka viðkomandi lið í ríkisreikningi fyrir árið 1981 um 52%, og hins vegar stofn, sem fenginn var með því að taka 42% verðlagshækkun út úr fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar. Með vissu tilliti til athugasemda í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar var síðan valinn stofn sem hækkaður var upp um 58% í samræmi við verðlagsforsendur þessa fjárlagafrumvarps.
4. Við mat á gjaldfærðum stofnkostnaði var í meginráttum farið eftir fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar og annaðhvort notuð sama krónutala eða upphæð var hækkuð til samræmis við 58% verðlagsforsendurnar.
5. Við mat á rekstrartilfærslum var ýmist tekið mið af ríkisreikningi fyrir árið 1981 eða fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar. Fjárlagafrumvarp ríkisstjórnarinnar var t. d. notað til þess að reikna út framlögin til Tryggingastofnunar ríkisins. Af þessum sökum lækkar það framlag um 0.6% að raungildi í þessu fjárlagafrumvarpi borið saman við árið 1981, eftir að tillit hefur verið tekið til tilflutnings stofnana af daggjaldakerfinu yfir í A-hluta.
6. Við mat á fjármagnstilfærslum var yfirleitt miðað við fjárlagafrumvarp ríkisstjórnarinnar.
7. Sértekjur stofnana voru yfirleitt metnar á grundvelli ríkisreiknings fyrir árið 1981, enda þýðir sú viðmiðun í langflestum tilvikum verulega hækkun sértekna frá því sem ákveðið er í fjárlagafrumvarpi ríkisstjórnarinnar.

TAFLA 10.

Lokauppgjör (A-hluti).

Yfirfærslur

Stofnun	Lykill	Laun	Önnur reklar- gjöld	Váðald	Vextir	Gjaldf. stofn- kostnaður	B-hluti	Sveitarf.	Til ávinnu- vega	Einstaki og samtök	Sértekytur	Samtals
Æðsta stj.	00	62 732	37 819	1 460	20	2 596	69 825	38 688	1 910	166	193 775	
Forsætism.	01	20 084	8 033	2 145	222 020	422 726	38 688	97 692	6 304	76 360	2 127 157	
Menntam.	02	1 139 673	239 985	18 606	1 430	11 073	2 103	482 120	101 819	4 538	155 645	
Unanm.	03	67 074	41 530	3 303	31 891	16 280	2 103	482 120	1 767	368	642 100	
Landbm.	04	86 800	54 022	13 410	7 671	13 684	2 103	33 959	1 767	10 481	187 217	
Stjórnm.	05	81 910	46 376	11 134	25 532	13 684	2 103	33 959	2 500	34 487	688 049	
Dóms- og kirkjum.	06	442 366	201 844	36 610	45 018	267 423	12 091	11 987	15 913	15 342	43 682	
Félagsm.	07	62 221	36 116	3 255	49 127	4 015 329	91 039	1 668	53 082	104 518	5 425 566	
Heilbr.- og írnm.	08	834 446	419 221	66 172	16 854	22 253	1 335	1 335	297 693	97 403	1 725 293	
Fjárm.	09	1 270 060	162 790	1 711	439 524	51 503	167 931	20 796	1 953	52 245	1 341 613	
Samg.	10	231 769	122 557	357 825	3 954	265 440	1 435	78 654	1 858	67 444	433 222	
Íbúðarm.	11	78 263	69 027	2 036	308			1 200 000	32 702	82	1 250 405	
V/öskrm.	12	12 179	5 222	76						1 466	8 988	
Hagstofan	13	7 291	3 043	57						12	11 297	
Ríkisskuld.	14	9 343	1 857	44						108	418 195	
Fjárl.- og hags.	15	4 455	2 413	22	5 287							
Samtals		4 410 666	1 471 855	517 866	406 126	851 360	5 155 536	313 287	1 830 518	564 715	467 033	15 054 896

Fylgiskjal II.

Aukafjárveitingar alls afgreiddar 29. október 1982.

	Pús. kr.
00-101-0000 Embætti forseta Íslands	430,0
Forsætisráðuneytið	1 954,5
01-101-0000 Aðalskrifstofa	19,5
01-101-0109 Ráðherrabústaður á Þingvöllum	35,0
01-101-0111 Skrifst. ráðherranefndar Norðurlandaráðs ¹⁾	900,0
01-902-0000 Þjóðgarðurinn á Þingvöllum ²⁾	1 000,0
Menntamálaráðuneytið	80 278,0
02-101-0000 Aðalskrifstofa	700,0
02-201-0000 Háskóli Íslands ³⁾	7 000,0
02-205-0000 Stofnun Árna Magnússonar	400,0
02-231-0000 Náttúrufræðistofnun Íslands	47,4
02-318-0000 Framhaldsskólar, stofnkostnaður	936,0
02-319-0000 Framhaldsskólar, almennt ⁴⁾	8 789,0
02-321-0000 Kennaraháskóli Íslands ⁵⁾	1 122,0
02-352-0000 Flensborg, fjölbrautaskóli	100,0
02-422-0000 Námsgagnastofnun ⁶⁾	800,0
02-422-0000 Námsgagnastofnun ⁶⁾	700,0
02-517-0000 Hótel- og veitingaskólinn	200,0
02-517-0000 Hótel- og veitingaskólinn	50,0
02-523-0000 Fósturskóli Íslands	150,0
02-523-0000 Fósturskóli Íslands	50,0
02-523-0000 Fósturskóli Íslands	80,8
02-561-0000 Myndlista- og handiðaskólinn	500,0
02-562-0000 Leiklistarskóli Íslands	180,0
02-563-0000 Tónlistarfræðsla ⁷⁾	2 000,0
02-610-0000 Héraðsskólar, óskiptur stofnkostnaður	1 400,0
02-714-0000 Þjálfunarskóli, Kópavogshæli	22,0
02-791-0000 Grunnskólar, almennt ⁸⁾	15 426
02-791-0000 Grunnskólar, almennt	130,0
02-791-0116 Sundskylda í skólum ⁹⁾	1 000,0
02-791-0116 Sundskylda í skólum ⁹⁾	800,0
02-795-0000 Öskjuhlíðarskóli	624,0
02-797-0104 Stofnanir afbrigðilegra barna	181,0
02-797-0104 Stofnanir afbrigðilegra barna	16,0
02-797-0104 Stofnanir afbrigðilegra barna	150,0
02-803-0000 Dagvistarheimili, námsgagnagerð	75,0
02-872-0000 Lánasjóður íslenskra námsmanna ¹⁰⁾	10 000,0
02-872-0000 Lánasjóður íslenskra námsmanna ¹⁰⁾	20 000,0
02-881-0103 Náms- og fræðimenn, framlög	95,0
02-881-0117 Atvinnumiðlun námsmanna	60,0
02-901-0000 Landsbókasafn	17,0
02-901-0000 Landsbókasafn	139,0
02-901-0000 Landsbókasafn	20,0
02-901-0000 Landsbókasafn	26,0
02-902-0000 Þjóðminjasafn Íslands	659,0
02-907-0000 Listasafn Íslands	40,0
02-931-0000 Náttúruverndarráð	300,0
02-931-0000 Náttúruverndarráð	20,0
02-973-0000 Þjóðleikhúsið	140,0
02-973-0000 Þjóðleikhúsið	800,0
02-979-0000 Rithöfundasjóður Íslands	72,0

	Pús. kr.
02-981-0000 Starfslaun listamanna	66,9
02-982-0000 Listir, framlög	31,8
02-982-0101 Leikfélag Reykjavíkur	100,0
02-982-0101 Leikfélag Reykjavíkur	200,0
02-982-0110 Leikfélag Akureyrar	100,0
02-982-0110 Alþýðuleikhúsið	600,0
02-982-0113 Breiðholtið	300,0
02-982-0310 Önnur tónlistarstarfsemi	50,0
02-982-0413 Önnur tónlistarstarfsemi	20,0
02-982-0413 Listasafn alþýðu	300,0
02-983-0502 Kvikmyndasjóður ¹¹⁾	1 032,0
02-982-0836 Listir og menningarmál	100,0
02-982-0845 Thorvaldsenssýning	46,0
02-984-0000 Norræn samvinna	90,0
02-984-0103 Norræna félagið	10,0
02-984-0104 Samnorræn fjárhagsáætlun	300,0
02-984-0104 Samstarf á sviði menningarmála skv. samnorrænni fjárhagsáætlun	200,0
02-988-0103 Æskulýðssamband Íslands	8,0
02-988-0104 Ungmennafélag Íslands	70,0
02-989-0102 Íþróttasamband Íslands	300,0
02-989-0121 Skáksamband Íslands	46,0
02-989-0121 Skáksamband Íslands	100,0
02-999-0221 Bridgesamband Íslands	80,0
02-999-0308 Ýmis framlög	100,0
Utanríkisráðuneytið	4 521,0
03-111-0000 Flugmálastjórn Keflavíkurflugvelli	50,0
03-399-0000 Ýmis utanríkismál ¹²⁾	300,0
03-399-0000 Ýmis utanríkismál ¹²⁾	500,0
03-399-0101 Þróunarsamvinnustofnun Íslands ¹³⁾	2 743,0
03-399-0102 Flóttamannaráð Íslands ¹⁴⁾	778,0
03-399-0107 Aðstoð við pólsku þjóðina	150,0
Landbúnaðarráðuneytið	13 628,7
04-101-0000 Aðalskrifstofa	180,0
04-101-0000 Aðalskrifstofa	300,0
04-172-0000 Jarðasjóður ¹⁵⁾	434,0
04-231-0000 Skógrækt ríkisins	300,0
04-235-0000 Landgræðsla ríkisins	1 100,0
04-243-0000 Sauðfjárveikivarnir ¹⁶⁾	918,0
04-243-0000 Sauðfjárveikivarnir ¹⁶⁾	244,8
04-246-0000 Veiðimálaskrifstofan	62,0
04-246-0107 Fisksjúkdómanefnd	10,0
04-247-0102 Héraðsdýralæknar	63,0
04-272-0000 Einangrunarstöð holdanauta í Hrísey	100,0
04-288-0000 Framlög samkvæmt jarðræktarlögum ¹⁷⁾	2 106,0
04-288-0000 Framlög samkvæmt jarðræktarlögum ¹⁷⁾	205,5
04-288-0000 Framlög samkvæmt jarðræktarlögum ¹⁷⁾	1 324,0
04-288-0103 Framlög samkvæmt jarðræktarlögum ¹⁷⁾	1 000,0
04-288-0103 Framlög samkvæmt jarðræktarlögum ¹⁷⁾	583,0
04-299-0119 Lántökukostn. vegna l. nr. 9/1980 ¹⁸⁾	1 199,2
04-299-0123 Ákvörðun búmarks	588,2
04-299-0124 Byggðasafn Suðurlands	70,0
04-299-0125 Fjallskil í eyðihreppum	31,0
04-501-0000 Bændaskólinn á Hvanneyri	100,0
04-501-0000 Bændaskólinn á Hvanneyri	210,0
04-502-0000 Bændaskólinn á Hólum	1 300,0
04-502-0000 Bændaskólinn á Hólum	1 200,0

	Pús. kr.
Sjávarútvegsráðuneytið	2 565,0
05-215-0000 Framleiðslueftirlit sjávarafurða	800,0
05-215-0000 Framleiðslueftirlit sjávarafurða	700,0
05-299-0120 Ýmislegt á sviði sjávarútvegs ¹⁹⁾	1 000,0
05-901-0300 Skrifst. rannsóknast. atvinnuveganna	65,0
Dóms- og kirkjumálaráðuneytið	21 203,2
06-101-0000 Aðalskrifstofa	600,0
06-101-0000 Aðalskrifstofa	500,0
06-102-0000 Stjórnartíðindi	82,0
06-102-0000 Stjórnartíðindi	200,0
06-102-0000 Stjórnartíðindi	350,0
06-103-0000 Kosningar ²⁰⁾	499,0
06-201-0000 Hæstiréttur	175,0
06-204-0000 Borgarfógetinn í Reykjavík	75,0
06-204-0000 Borgarfógetinn í Reykjavík	158,0
06-208-0000 Rannsóknarlögregla ríkisins	600,0
06-208-0000 Rannsóknarlögregla ríkisins	1 100,0
06-213-0000 Sýslumaðurinn Borgarnesi ²¹⁾	224,0
06-213-0101 Sýslumaðurinn Borgarnesi ²¹⁾	150,0
06-219-0101 Bæjarfógetinn Bolungarvík	153,4
06-237-0000 Bæjarfógetinn í Kópavogi	18,0
06-238-0000 Dómstóll í ávana- og fíkniefnum	160,0
06-241-0000 Hegningarhús	250,0
06-242-0000 Vinnuhælið Litla-Hrauni	2 600,0
06-243-0000 Vinnuhælið að Kvíabryggju	300,0
06-247-0000 Eftirlitsstofnun með brotamönnum	80,0
06-251-0000 Landhelgisgæslan ²²⁾	3 720,0
06-252-0000 Bifreiðaeftirlit ríkisins	457,8
06-252-0000 Bifreiðaeftirlit ríkisins	3 000,0
06-255-0000 Umferðarráð	100,0
06-281-0000 Dómsmál, ýmis kostnaður	450,0
06-281-0109 Lagasafn	500,0
06-282-0103 Ýmis löggæslukostnaður	500,0
06-301-0117 Biskupsbústaður	575,0
06-301-0135 Hólar í Hjaltadal	25,0
06-301-0302 Byggingar á prestsetrum	1 000,0
06-303-0000 Prestaköll og prófastsdæmi	2 000,0
06-373-0000 Kristnisjóður ²³⁾	601,0
Félagsmálaráðuneytið	5 022,5
07-302-0000 Ríkissáttasemjari	450,0
07-399-0000 Vatnsveitur ²⁴⁾	2 080,5
07-953-0000 Jafnréttisráð	100,0
07-954-0000 Vinnueftirlit ríkisins	25,0
07-977-0000 Framkvæmd laga um aðstoð við þroskahefta	1 306,0
07-977-0000 Aðstoð við þroskahefta	450,0
07-981-0000 Vinnumál	175,0
07-981-0131 Fræðslumál BSRB	50,0
07-981-0138 Vinnuverndarhópurinn	280,0
07-999-0122 Leigjendasamtökin	25,0
07-999-0147 Félagsmálafulltrúi í Kaupmannahöfn	30,0
07-999-0150 Félag einstæðra foreldra	16,0
07-999-0160 Könnun á kjördæmaskipan	35,0
Heilbrigðis- og tryggingamálaráðuneytið	61 372,0
08-101-0000 Aðalskrifstofa	315,0
08-101-0000 Aðalskrifstofa, vegna stúdenta í félagsráðgjöf	7,0
08-101-0000 Aðalskrifstofa	400,0
08-101-0000 Aðalskrifstofa	600,0
08-101-0000 Aðalskrifstofa	500,0

	Þús. kr.
08-271-0000 Tryggingastofnun ríkisins ²⁵⁾	2 000,0
08-271-0000 Tryggingastofnun ríkisins ²⁵⁾	4 000,0
08-271-0000 Tryggingastofnun ríkisins ²⁵⁾	7 990,0
08-301-0000 Landlæknir	90,0
08-301-0000 Landlæknir	200,0
08-302-0000 Skrifstofa ríkisspítalanna ²⁶⁾	6 000,0
08-302-0000 Skrifstofa ríkisspítalanna ²⁶⁾	7 610,0
08-302-0000 Skrifstofa ríkisspítalanna ²⁶⁾	15 000,0
08-321-0000 Geislavarnir ríkisins	129,1
08-321-0000 Geislavarnir ríkisins	22,0
08-322-0000 Heilbrigðiseftirlit ríkisins	154,7
08-324-0000 Heyrnar- og talmeinastöð	200,0
08-325-0000 Hollustuvernd ríkisins ²⁷⁾	519,0
08-325-0000 Hollustuvernd ríkisins ²⁷⁾	201,3
08-371-0000 Landspítalinn, stofnkostnaður	400,0
08-371-0000 Landspítalinn ²⁸⁾	5 208,0
08-375-0000 Kristneshæli	213,0
08-381-0301 Sjúkrahús og læknisbústaðir ²⁹⁾	522,0
08-381-0301 Sjúkrahús og læknisbústaðir ²⁹⁾	725,0
08-381-0301 Sjúkrahús og læknisbústaðir ²⁹⁾	2 000,0
08-385-0000 Framkvæmdasjóður aldraðra ³⁰⁾	5 200,0
08-399-0143 Styrktarfélag lamaðra og fatlaðra	189,5
08-399-0158 Ár aldraðra	850,0
08-502-0000 Proskapjálfskólinn	126,4
Fjármálaráðuneytið	9 216,7
09-202-0000 Skattstofan í Reykjavík	414,7
09-207-0000 Skattstofa Austurlands	180,0
09-209-0000 Skattstofa Vestmannaeyja	100,0
09-211-0000 Skattstofa Reykjaness	400,0
09-214-0000 Ríkisskattanevnd	196,0
09-402-0000 Fasteignamat ríkisins	32,0
09-981-0000 Húseignir ríkisins, vegna ríkisendurskoðunar	675,0
09-981-0000 Fasteignir ríkissjóðs	400,0
09-999-0146 Saltverksmiðja á Reykjanesi ³¹⁾	6 819,0
Samgönguráðuneytið	26 905,0
10-101-0000 Aðalskrifstofa	40,2
10-101-0000 Aðalskrifstofa	400,0
10-211-0000 Vegagerð ríkisins ³²⁾	300,0
10-211-0000 Vegagerð ríkisins ³²⁾	3 630,0
10-211-0000 Vegagerð ríkisins ³²⁾	1 600,0
10-321-0102 Skipaútgerð ríkisins	2 000,0
10-321-0102 Skipaútgerð ríkisins	212,0
10-332-0106 Vitaskipið Árvakur	2 700,0
10-333-0103 Hafnarmál	4 200,0
10-341-0000 Siglingamálastofnun ríkisins	256,0
10-341-0000 Siglingamálastofnun ríkisins	150,0
10-341-0000 Siglingamálastofnun ríkisins	300,0
10-342-0000 Sjóslýsanefnd	100,0
10-471-0000 Flugmálastjórn	709,3
10-471-0000 Flugmálastjórn	500,0
10-471-0000 Flugmálastjórn	240,0
10-471-0000 Flugmálastjórn	50,0
10-471-0000 Flugmálastjórn	200,0
10-471-0000 Flugmálastjórn	4 000,0
10-471-0000 Flugmálastjórn	2 000,0
10-485-0103 SVFÍ, vegna tilkynningarskyldu skipa	111,0
10-485-0106 Kostnaður vegna flugslysa	49,3

10-485-0107	Ýmis framlög	Pús. kr.
10-485-0108	Kostnaður vegna sjóslysa	343,7
10-651-0000	Ferðamálaráð	33,5
		2 780,0
Iðnaðarráðuneytið		16 894,3
11-101-0000	Aðalskrifstofa	900,0
11-204-0000	Verkstjórnarnámskeið	94,0
11-206-0000	Námskeið í stjórn vinnuvéla	200,0
11-207-0000	Eftirmenntun í iðju og iðnaði	100,0
11-221-0103	Iðnrekstrarsjóður	2 000,0
11-298-0000	Eftirlit með starfsemi álvers	500,0
11-298-0000	Eftirlit með starfsemi álvers	350,0
11-298-0000	Eftirlit með starfsemi álvers	1 500,0
11-298-0000	Athuganir á starfsemi álvers	1 400,0
11-298-0101	Eftirlit með starfsemi álvers	350,0
11-299-0104	Efling iðnþróunar og tækninýjungar	500,0
11-299-0106	Niðurgreiðslur á gaffalbitum	23,0
11-299-0113	Landgræðslusjóður, vegna vatnstöku	80,0
11-299-0124	Verðuppbætur á gaffalbita	551,3
11-299-0125	Fiskiðjan Arctic	417,0
11-299-0127	Iðnráðgjafar	500,0
11-301-0000	Orkustofnun	850,0
11-399-0102	Athugun á orkufrekum iðnaði	4 000,0
11-399-0103	Setlagarannsóknir	910,0
11-399-0106	Hitaveita Reykjahlíðar	1 669,0
Viðskiptaráðuneytið		272 817,3
12-101-0000	Aðalskrifstofa	300,0
12-101-0000	Viðskiptaráðuneytið, aðalskrifstofa	25,0
12-201-0000	Niðurgreiðslur ³³⁾	155 000,0
12-201-0000	Niðurgreiðslur á vöruverði ³³⁾	13 372,0
12-201-0000	Niðurgreiðslur ³³⁾	97 950,0
12-202-0000	Styrkur vegna oliunotkunar til húshitunar ³⁴⁾	6 000,0
12-902-0000	Verðlagsstofnun	140,0
12-903-0000	Hlutafélagaskrá	30,3
I. gr. fjárlaga		25 000,0
99-101-0000	Hlutafjárframlag, kísilmálmverksmiðja ³⁵⁾	25 000,0
		<hr/>
	Alls	541 808,2

Umframfjárveitingar jan.—okt. 1982

Skýringar við helstu liði

1. Framlagið er ákveðið í NOK, því er hér aðallega um gengisáhrif að ræða	900,0
2. Viðhald á húsi Þjóðgarðsvarðar	1 000,0
3. Laun vegna sérkjarasamninga	2 500,0
Rekstrargjöld	4 500,0
	<hr/>
	7 000,0
4. Flokkaskrið á þessu ári í framhaldsskólum samkvæmt sérkjarasamningum	8 789,0
5. Greiðsla á dag- og ferðapeningum til kennara sem eru í réttindanámi	1 122,0
6. Útgáfa námsefnis	1 500,0
7. Greiðsla vegna ársins 1981	2 000,0
8. Flokkaskrið á þessu ári í grunnskólum	15 436,0
9. Greiðsla vegna ársins 1981	1 800,0
10. Vegna fjölgunar styrkþega umfram fjárlagaforsendur, gengisáhrif og verðhækkun hér innanlands	30 000,0
11. Endurgreiðsla á söluskatti á innlendum kvikmyndum til Kvikmyndasjóðs	1 032,0
12. Aðstoð við óbreytta borgara í Líbanon	800,0
13. Vegna sölu á Bjarti, gefa varð út sérstaka fjárheimild, þar sem söluandvirði skipsins rann í ríkissjóð	2 743,0
14. Vegna viðtöku á pólskum flóttamönnum samkvæmt samþykkt ríkisstjórnarrinnar	778,0
15. Vegna ónotaðrar fjárveitingar 1981	434,0
16. Niðurskurður á riðuveiku fé	1 162,0
17. Vegna lögbundinna framlaga ríkissjóðs	5 218,5
18. Vextir og afborganir á lánum sem framleiðsluráð tók vegna útflutnings landbúnaðarafurða	1 199,2
19. Þáttur í lausn á verðákvörðun á ferski síld til söltunar og frýstingar	1 000,0
20. Sveitarstjórnarkosningar	499,0
21. Lokaframkvæmdir	374,0
22. Aukinn olíukostnaður umfram forsendur fjárlaga	3 720,0
23. Vegna lögbundins framlags ríkissjóðs fyrir árið 1981, uppgjör	601,0
24. Vatnsveituframkvæmdir í Skútustaðahreppi vegna náttúruhamfara	2 080,5
25. Bótahækkunar o. fl. umfram fjárlagaforsendur	13 990,0
26. Flokkahækkunar árið 1982, samkvæmt sérkjarasamningum, önnur rekstrargjöld	28 610,0
27. Vegna viðbótarstaða sem ráðninganefnd hefur heimilað frá 01.08.82	720,3
28. Uppsetningarkostnaður og gengisáhrif á krabbameinslækningatæki og T.S.-tæki	5 208,0
29. Tækjakaup á Ísafirði	522,0
Hst. Hvammstanga, einangrun	725,0
Fjórðungssjúkrahús, Akureyri	2 000,0
	<hr/>
	3 247,0
30. Uppgjör v/1981	5 200,0
31. Hluti ríkissjóðs	6 819,0
32. Uppgjör markaðra tekna 1981 og launleiðrétting	5 530,0
33. Niðurgreiðslur samkvæmt efnahagsráðstöfunum frá því fyrr á þessu ári — Upp í þessa fjárhæð fóru 125 000 af 09-989 „Launa- og verðlagsmál“.	266 322,0
34. Greiðsla vegna 4. ársfjórðungs á olíustyrk	6 000,0
35. Er í 1. gr. fjárlaga, hlutafjárframlag í kísilmálmverksmiðju	25 000,0

Fylgiskjal III.

**Nokkur dæmi um vanáætlanir á raungildi
fjárveitinga í fjárlagafrumvarpi ríkis-
stjórnarinnar miðað við ríkisreikning
fyrir árið 1981.**

- 00 ÆÐSTA STJÓRN RÍKISINS
 - 101 **Embætti forseta Íslands:**
 - Laun — 25%
 - Önnur rekstrargjöld — 86%
 - Viðhald — 50,4%
 - 201 **Alþingi**
 - Laun — 17.5%
 - Önnur rekstrargjöld — 30.2%
 - Viðhald — 100%
 - 301 **Ríkisstjórn**
 - Önnur rekstrargjöld — 79.4%
 - Viðhald — 100%

- 01 FORSÆTISRÁÐUNEYTIÐ
 - 101 **Aðalskrifstofa**
 - Laun — 37.8%
 - Önnur rekstrargjöld — 21.3%
 - Viðhald — 68.1%
 - 102 **Þjóðhagsstofnun**
 - Laun — 17.2%
 - Önnur rekstrargjöld — 23%
 - 901 **Húsameistari ríkisins**
 - Laun — 22%
 - Önnur rekstrargjöld — 58.5%

- 02 MENNTAMÁLARÁÐUNEYTIÐ
 - 101 **Aðalskrifstofa**
 - Önnur rekstrargjöld — 35.1%
 - 201 **Háskóli Íslands**
 - Önnur rekstrargjöld — 35.8%
 - Viðhald — 100%
 - 202 **Tilraunastöð Háskólans á Keldum**
 - Önnur rekstrargjöld — 28.3%
 - Viðhald — 77.5%
 - 203 **Raunvísindastofnun háskólans**
 - Laun — 29.4%
 - Önnur rekstrargjöld — 47.9%
 - 231 **Náttúrufræðistofnun Íslands**
 - Laun — 23.2%
 - Önnur rekstrargjöld — 35.1%

- 232 **Rannsóknaráð ríkisins**
Laun — 7.8%
Önnur rekstrargjöld — 35.1%
- 301 **Menntaskólinn í Reykjavík**
Önnur rekstrargjöld — 28,9%
- 302 **Menntaskólinn á Akureyri**
Önnur rekstrargjöld — 30.3%
- 303 **Menntaskólinn á Laugarvatni**
Önnur rekstrargjöld — 30.5%
- 304 **Menntaskólinn í Hamrahlíð**
Önnur rekstrargjöld — 30.1%
- 305 **Menntaskólinn við Sund**
Önnur rekstrargjöld — 21.7%
- 306 **Menntaskólinn á Ísafirði**
Önnur rekstrargjöld — 32.8%
- 307 **Menntaskólinn á Egilsstöðum**
Önnur rekstrargjöld — 34.2%
- 308 **Menntaskólinn í Kópavogi**
Önnur rekstrargjöld — 30.4%
- 351 **Fjölbrautaskólar í Reykjavík**
Laun — 10.4%
Önnur rekstrargjöld — 38.7%
Viðhald — 77.2%
- 353 **Fjölbrautaskóli Suðurnesja**
Önnur rekstrargjöld — 43.1%
- 354 **Fjölbrautaskólinn á Akranesi**
Önnur rekstrargjöld — 35.1%
- 355 **Framhaldsskóli Vestmannaeyja**
Laun — 14.8%
Önnur rekstrargjöld — 24.9%
- 422 **Námsgagnastofnun**
Laun — 30.9%
Önnur rekstrargjöld — 7.1%
- 423 **Endurskoðun námsefnis á grunnskóla- og framhaldsskólastigi**
Önnur rekstrargjöld — 74.3%
- 501 **Tækniskóli Íslands**
Önnur rekstrargjöld — 38.8%
- 506 **Vélskóli Íslands**
Laun — 11.0%
Önnur rekstrargjöld — 49.3%
- 515 **Iðnskólar utan Reykjavíkur**
Laun — 24.0%
Önnur rekstrargjöld — 57.4%
- 700 **Grunnskólar Reykjavík**
Laun — 10.5%
Önnur rekstrargjöld — 76.3%
- 710 **Grunnskólar Reykjanesi**
Önnur rekstrargjöld — 40.7%

- 730 **Grunnskólar Vesturlandi**
Önnur rekstrargjöld — 36.7%
 - 740 **Grunnskólar Vestfirðum**
Önnur rekstrargjöld — 34.6%
 - 750 **Grunnskólar Norðurlandi vestra**
Önnur rekstrargjöld — 34.9%
 - 760 **Grunnskólar Norðurlandi eystra**
Önnur rekstrargjöld — 37.1%
 - 770 **Grunnskólar Austurlandi**
Önnur rekstrargjöld — 38.1%
 - 780 **Grunnskólar Suðurlandi**
Laun — 10.1%
Önnur rekstrargjöld — 33.3%
 - 797 **Skólar fyrir þroskaheft börn**
Önnur rekstrargjöld — 38.9%
 - 799 **Heyrnleysingjaskólinn**
Önnur rekstrargjöld — 44.9%
 - 871 **Unglingaheimili ríkisins**
Yfirfærslur til B-hluta — 68%
 - 901 **Landsbókasafn Íslands**
Laun — 7.1%
Önnur rekstrargjöld — 33.1%
 - 902 **Þjóðminjasafn Íslands**
Önnur rekstrargjöld — 49.5%
Viðhald — 44.4%
 - 931 **Náttúruverndarráð**
Laun — 30.4%
Önnur rekstrargjöld — 49.8%
- 03 **UTANRÍKISRÁÐUNEYTIÐ**
- 101 **Aðalskrifstofa**
Laun — 17.5%
Önnur rekstrargjöld — 40.5%
 - 102 **Varnarmáladeild**
Laun — 28.3%
Önnur rekstrargjöld — 37.8%
 - 201 **Lögreglustjórnin á Keflavíkurflugvelli**
Laun — 13.7%
Önnur rekstrargjöld — 44.8%
- 04 **LANDBÚNAÐARRÁÐUNEYTIÐ**
- 101 **Aðalskrifstofa**
Önnur rekstrargjöld — 31.1%
 - 206 **Rannsóknastofnun landbúnaðarins**
Laun — 23.7%
Önnur rekstrargjöld — 41.1%
Viðhald — 67.9%

- 231 **Skógrækt ríkisins**
Laun — 31.9%
Önnur rekstrargjöld — 56.3%
Viðhald — 56.0%
 - 235 **Landgræðsla**
Laun — 25.0%
Önnur rekstrargjöld — 46.1%
Viðhald — 48.6%
 - 501 **Bændaskólinn Hvanneyri**
Laun — 16.3%
Önnur rekstrargjöld — 41.7%
- 05 SJÁVARÚTVEGSRÁÐUNEYTIÐ
- 101 **Aðalskrifstofa**
Önnur rekstrargjöld — 33.2%
 - 215 **Framleiðslueftirlit sjávarafurða**
Laun — 7.1%
Önnur rekstrargjöld — 30.5%
- 06 DÓMS- OG KIRKJUMÁLARÁÐUNEYTIÐ
- 101 **Aðalskrifstofa**
Önnur rekstrargjöld — 46.2%
 - 102 **Stjórnartíðindi**
Önnur rekstrargjöld — 24.0%
 - 203 **Borgardómarinn í Reykjavík**
Laun — 11.5%
Önnur rekstrargjöld — 28.6%
 - 204 **Borgarfógetinn í Reykjavík**
Laun — 20.4%
Önnur rekstrargjöld — 40.4%
 - 206 **Lögreglustjórinn í Reykjavík**
Laun — 13.4%
Önnur rekstrargjöld — 43.1%
Viðhald — 57.5%
 - 208 **Rannsóknarlögregla ríkisins**
Laun — 8.3%
Önnur rekstrargjöld — 24.2%
 - 212 **Bæjarfógetinn Akranesi**
Laun — 36.0%
Önnur rekstrargjöld — 48.8%
 - 213 **Sýslumaður Borgarnesi**
Laun — 32.7%
Önnur rekstrargjöld — 55.8%
 - 214 **Sýslumaður Stykkishólmi**
Laun — 32.5%
Önnur rekstrargjöld — 70.5%
 - 215 **Sýslumaður Búðardal**
Laun — 21.2%
Önnur rekstrargjöld — 59.8%

- 216 **Sýslumaður Patreksfirði**
Laun — 34.1%
Önnur rekstrargjöld — 59.2%
- 217 **Bæjarfégeti Bolungarvík**
Laun — 25.1%
Önnur rekstrargjöld — 58.8%
- 218 **Sýslumaður og bæjarfégeti Ísafirði**
Laun — 40.8%
Önnur rekstrargjöld — 67.6%
- 219 **Sýslumaður Hólmavík**
Laun — 19.1%
Önnur rekstrargjöld — 56.3%
- 221 **Sýslumaður Blönduósi**
Laun — 35.8%
Önnur rekstrargjöld — 55.8%
- 222 **Sýslumaður og bæjarfégeti Sauðárkróki**
Laun — 44.4%
Önnur rekstrargjöld — 59.9%
- 223 **Bæjarfégeti Siglufirði**
Laun — 23.4%
Önnur rekstrargjöld — 45.1%
- 224 **Bæjarfégeti Ólafsfirði**
Laun — 30.5%
Önnur rekstrargjöld — 36.6%
- 225 **Sýslumaður og bæjarfégeti Akureyri**
Laun — 33.6%
Önnur rekstrargjöld — 70.2%
- 226 **Sýslumaður og bæjarfégeti Húsavík**
Laun — 39.8%
Önnur rekstrargjöld — 59.1%
- 227 **Sýslumaður og bæjarfégeti Seyðisfirði**
Laun — 37.7%
Önnur rekstrargjöld — 69.4%
- 228 **Bæjarfégeti Neskaupstað**
Laun — 23.4%
Önnur rekstrargjöld — 31.8%
- 229 **Sýslumaður og bæjarfégeti Eskifirði**
Laun — 16.4%
Önnur rekstrargjöld — 60.6%
- 230 **Sýslumaður Höfn í Hornafirði**
Laun — 32.0%
Önnur rekstrargjöld — 41.2%
- 231 **Sýslumaður Vík í Mýrdal**
Laun — 32.9%
Önnur rekstrargjöld — 55.7%
- 232 **Sýslumaður Hvalsavelli**
Laun — 27.2%
Önnur rekstrargjöld — 56.3%

- 233 **Bæjarfógeti í Vestmannaeyjum**
 Laun — 24.2%
 Önnur rekstrargjöld — 49.7%
- 234 **Sýslumaður og bæjarfógeti Selfossi**
 Laun — 41.1%
 Önnur rekstrargjöld — 56.2%
- 235 **Sýslumaður og bæjarfógeti Keflavík**
 Laun — 35.2%
 Önnur rekstrargjöld — 56.2%
- 236 **Sýslumaður og bæjarfógeti Hafnarfirði**
 Laun — 26.1%
 Önnur rekstrargjöld — 51.8%
- 237 **Bæjarfógeti Kópavogi**
 Laun — 24.1%
 Önnur rekstrargjöld — 53.9%
- 242 **Vinnuhælið Litla-Hrauni**
 Laun — 15.2%
 Önnur rekstrargjöld — 42.5%
- 251 **Landhelgisgæslan**
 Laun — 21.8%
 Önnur rekstrargjöld — 30.5%
- 252 **Bifreiðaeftirlit ríkisins**
 Laun — 26.6%
 Önnur rekstrargjöld — 47.0%
- 253 **Almannavarnir ríkisins**
 Laun — 31.2%
 Önnur rekstrargjöld — 42.3%
- 255 **Umferðarráð**
 Laun — 27.1%
- 262 **Löggildingarstofan**
 Laun — 12.4%
 Önnur rekstrargjöld — 53.8%
- 07 **FÉLAGSMÁLARÁÐUNEYTIÐ**
- 101 **Aðalskrifstofa**
 Laun — 12.8%
- 302 **Ríkissáttasemjari**
 Laun — 8.1%
 Önnur rekstrargjöld — 37.1%
- 951 **Brunamálastofnun ríkisins**
 Önnur rekstrargjöld — 73.6%
- 954 **Vinnueftirlit ríkisins**
 Laun — 31.1%
 Önnur rekstrargjöld — 58.3%
- 08 **HEILBRIGÐIS- OG TRYGGINGAMÁLARÁÐUNEYTIÐ**
- 101 **Aðalskrifstofa**
 Önnur rekstrargjöld — 35.9%

- 273 **Atvinnuleysistryggingasjóður**
Yfirfærslur til B-hluta — 11.0%
- 301 **Landlæknir**
Laun — 21.9%
- 302 **Ríkisspítalar skrifstofa**
Önnur rekstrargjöld — 39.1%
- 312 **Blóðbankinn**
Laun — 18.2%
Önnur rekstrargjöld — 33.9%
- 371 **Landspítalinn**
Önnur rekstrargjöld — 12.8%
- 373 **Kleppsspítali**
Önnur rekstrargjöld — 16.7%
- 374 **Vífilsstaðaspítali**
Önnur rekstrargjöld — 16.4%
- 376 **Kópavogshæli**
Laun — 32.8%
Önnur rekstrargjöld — 16.0%
- 377 **Vistheimilið Gunnarsholti**
Laun — 29.2%
Önnur rekstrargjöld — 13.0%

09 FJÁRMÁLARÁÐUNEYTIÐ

- 101 **Aðalskrifstofa**
Laun — 15.1%
- 103 **Ríkisbókhald**
Önnur rekstrargjöld — 56.4%
- 104 **Ríkisfjárhirsla**
Laun — 13.4%
Önnur rekstrargjöld — 44.9%
- 201 **Ríkisskattstjóri**
Laun — 11.1%
Önnur rekstrargjöld — 32.6%
- 202 **Skattstofan í Reykjavík**
Önnur rekstrargjöld — 37.2%
- 251 **Gjaldheimtan í Reykjavík**
Laun — 55.8%
Önnur rekstrargjöld — 67.8%
- 261 **Tollstjórinn í Reykjavík**
Laun — 7.4%
Önnur rekstrargjöld — 36.7%
- 263 **Tollgæslan**
Laun — 8.5%
Önnur rekstrargjöld — 27.3%

10 SAMGÖNGURÁÐUNEYTIÐ

- 101 **Aðalskrifstofa**
Önnur rekstrargjöld — 33.2%

- 211 **Vegagerð ríkisins**
Önnur rekstrargjöld — 69.2%
Viðhald — 23.3%
- 341 **Siglingamálastofnun ríkisins**
Önnur rekstrargjöld — 44.0%
- 471 **Flugmálastjórn**
Laun — 28.0%
Önnur rekstrargjöld — 37.8%
Viðhald — 63.4%
- 651 **Ferðamálaráð**
Laun — 43.5%
Önnur rekstrargjöld — 81.7%
- 656 **Landmælingar Íslands**
Önnur rekstrargjöld — 59.7%

11 IÐNAÐARRÁÐUNEYTIÐ

- 101 **Aðalskrifstofa**
Önnur rekstrargjöld — 41.6%
- 201 **Iðntæknistofnun Íslands**
Önnur rekstrargjöld — 24.6%
- 203 **Rannsóknastofnun byggingariðnaðarins**
Önnur rekstrargjöld — 42.2%
- 301 **Orkustofnun**
Laun — 32.3%
Önnur rekstrargjöld — 24.8%
- 302 **Rafmagnseftirlit ríkisins**
Önnur rekstrargjöld — 45.7%